

SLOVENSKI

Pr. VSEUČELIŠKA KNJIŽNICA
Ljubljana

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike. — Inzerati: do 30 petič 4 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inzerati petič vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravišтво: Kraljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.
Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poština plačana v gotovini.

Žalostni nazori

Današnji »Slovenec« prinaša izveček iz govora, ki ga je te dni imel vodja SLS v Splitu. Dr. Korošec se je glasom tega poročila dotaknil predvsem mednarodnih vprašanj, kritiziral današnji parlamentarizem, ki da je gluh za gospodarska in kulturna vprašanja. Priporočal je stanovsko ustavo sovjetske Rusije ter poveljeval boljševizem kot visoko šolo Evrope. O politiki naših vlad na proti katoliški cerkvi je dejal, da ni politika širokih vidikov nego zbadanja! Končno se je povzpelo do perspektiv in proročevanj. Dr. Korošec veruje, da pojdemo prihodnje leto na volitve, da dobimo gornjo zbornico, koncentracijsko vlado z revizijo ustave in slične stvari. Dr. Korošcu seve ne zamerimo humora, ker smo prepričani, da misli v resnici čisto drugače in da je prej pesimist kakor optimist, kar se tiče usode SLS. Sam dobro ve, da je imel svojčas pametne nazore in da je tudi ob pravi priliki zagovarjal realno politiko SLS, da pa so mu ekstremisti pokvarili račune, ga neprosto voljno pognali v ekstreme, iz katerih danes ni izhoda. Nas zanima drugi odstavek njegovega govora, v katerem govori o socialnem vprašanju. SLS si že precej dolgo lasti monopol edinozveličavnega stališča v socialnem vprašanju. Radi tega zanima, kaj je v tem oziru govoril dr. Korošec? »Drugi važni dokodek v evropski politiki je izprememba programa nemške socialne demokracije, ki je teoretič cele evropske demokracije. Nemška socialna demokracija je likvidirala ekstremno stališče marksizma. To se pravi, da je socializem stopil na realna tla. Žalostno je, da se za socialna vprašanja pri nas ne zavzemajo tisti, ki so v to poklicani.«

Kar je g. Korošec govoril o nemški socialni demokraciji, pustimo pri miru, pač pa je nad vse zanimiv njegov zadnji stavek, v katerem trdi, da je žalostno, da se za socialna vprašanja pri nas ne zavzemajo tisti, ki so v to poklicani! Kaj je hotel dr. Korošec s tem stavkom?

Ali morda priznati, da je krščanski socializem, ki ga je oznanjala SLS zadnja leta, bil zgolj sleparija, brez iskrenosti socialnega čutenja, brez vsake socialne resnosti? Ali je dr. Korošec pred celo našo javnostjo hotel zagotoviti, da SLS ni poklicana zavzemati se za socialna vprašanja? Ali pa je celo pogladil krščanske socialiste, češ, da so bili poklicani reševati socialna vprašanja, da pa se niso zanje zavzemali? Najbrž bo držalo prvo mnenje, po katerem je dr. Korošec priznal, da njegova stranka ni poklicana reševati socialna vprašanja, nego da so drugi, ki so v to poklicani. V tem slučaju moramo podčrtati žalostno dejstvo, da se ena stranka ne čuti poklicano reševati tako pereče vprašanje, kakor je moderno socialno vprašanje! Znamenje, da zanj nima smisla, da je stranka brez socialnega programa.

Morda poredi kdo, da se je dr. Korošec zarezal. Tudi mi bi v to verovali, če bi ne vedeli, da mora pravzaprav tako nujno govoriti vodja stranke, ki do danes socialno šibkejšega in trpečega človeka ni drugače pitla kakor z visokodonečimi samooblastnimi nauki takozv. krščanskega socializma. Z debatami o socializmu na se še nikjer ni reševalo socialno vprašanje, najmanj v Sloveniji.

Mi stojimo na stališču praktičnega socialnega čutenja. Vsak človek je dolžan, da pri svojem pridobitnem delovanju pazi na interese svojega bližnjega, da ga ne izkorišča, da goji v sebi socialne čute pomoči do bližnjega, socialnega občutenja za krivice in za napredek danes še nižjih slojev naroda. Vsi smo poklicani, da čutimo s sočlovekom in da mu pomagamo v stiski, da izboljšujemo splošno socialno, higijensko, zmotno in kulturno razmere med ljudmi. S tem pa seve ni rečeno, da se jememo mesto takega praktičnega dela mržnjo do zaslužka, do truda in pošteno priljubljenosti lastnine, da namimmo ljudi s socialnimi prekucijami itd., kakor je doslej delala SLS.

Socialno vprašanje kot vprašanje socialnega in kulturnega napredka širokih slojev naroda ni vprašanje, ki je rezervirano samo za eno stranko. Dr. Korošec, ki ob drugih prilikah razglasa, da ima SLS univerzalen program za vse sloje in kroge našega naroda, trdi, da njegova stranka ni poklicana reševati in se zavzemati za socialno vprašanje. To izjavo vzamemo hvaležno na znanje.

Žalostno je res stališče voditelja velike stranke, ki se naslanja v prvi

Kraljeva dvojica v Zagrebu

Sprejem na kolodvoru. — Vsiljivost Stepana Radića. — Kralj si je ogledal kulturno-historično razstavo. — Kraljevska dvojica odpotovala na veleposestvo grofa Bombellesa, kjer se vrše veliki lovi. — Neutemeljene vesti o poskušnem atentatu na kralja.

Iz Zagreba nam javljajo: Ni. Vel. kralj Aleksander I. in Nj. Vel. kraljica Marija sta včeraj ob 11.05 popoldne prispela s kraljevskim spremstvom v Zagreb. Kralj je izstopil iz svojega salonskega voza v generalni uniformi s Karagorgjevo zvezdo z meči. Na kolodvoru so kralja pozdravili armijski general Svetozar Matić, vodja HSS Stepan Radić, veliki župan dr. Treščec, načelnik mestne občine Heinzl ter drugi dostojanstveniki in prvaki. Soprog armijskega generala Matića je izročila skupno z gospo županjo kraljici krasen šopek. Zastopniki odbora za prireditelje kulturno historične razstave so nato kralja pozvali, naj si razstavo ogleda, čemur je kralj rad ugodil. »Dobro, pa da vidimo!«

Pred kolodvorom se je zbrala množica občinstva, ki je prisrčno in navdušeno pozdravljala kralja in kraljico. Kraljevska dvojica se je nato z avtomobilom odpeljala najprej v umetniški paviljon, kjer se nahaja del razstave. Tu je kralja pozdravil predsednik razstavnega odbora prof. Vekoslav Klaić z ostalimi odborniki. Strokovnjaki so kralju in kraljici tolmačili razstavljene predmete.

Že na kolodvoru je Stepan Radić izročil kralju veliko kuverto. Kralj jo je spravljal in je šele v umetniškem paviljonu vprašal Radića, kaj je v pisnu. Radić se je najprej opravičeval, da ne more povedati, nato pa je dodal: »Zadnja številka »Domac«. Radić je pozneje novinarjem pojasnil, da kralj ne čita »Domac« v celoti, marveč samo po izvečkih, ki jih pridobujejo beogradski listi, toda njemu (Radiću) je lažje na tem, da baš to številko njegovega glasila kralj prečita v celoti, ker je v njem pojasnjeno, kako radićevci spravljajo v sklad svoj pacifizem z močno narodno obrambo. (»Slov. Narod« je včeraj prebil dobič Radićev izjavo o narodni obrabi in narodni vojski.) Radić se je dalje napram novinarjem pohvalil, da je s kraljem govoril o mednarodni situaciji z ozrom na grško - bolgarski spor. Radić pravi, da je kralj strokovnjak v zunanje-političnih problemih in da radićevci baš sedaj v svojih organizacijah razpravljajo o zunanji politiki. »Vojne se dobivajo z elanom, toda narod, kateri hoče braniti svojo svobodo, mora biti na vse pripravljen!« je izjavil Radić, podal novinarjem nekaj politični ekspozé. Po njegovem mnenju so sedaj tri stvari najaktualnejše: zunanja politika, narodna obramba in narodno gospodarstvo.

Ko je kralj odhajal iz Jugoslovenske akademije, je pristopil k njemu nek človek. Takoj je pristopil kraljev prvi adjutant general Hadžić in ga vprašal, kaj želi. Mož mu je povedal, da je vpokojeni kapetan Bartolić in da hoče kralju predložiti prošnjo za povzvišanje doslej njegove neznanke pokojnine. Adjutant Hadžić mu je svetoval, naj se obrne na kralja pismeno. Policija je nato vpokojenega kapetana odstranila. Ta incident je dal najprej povod za govorice o nameravanim atentatu na kralja.

Gradivo o poskušnem atentatu se je povečalo še z drugo vestjo, da so namera-

vali izvršiti na kralja atentat že med vožnjo na železniški progi. Govorili so, da so našli več bomb. Končno se je izkazalo, da so bile te govorice zlobna, od gotove politične strani inscenirana izmišljotina. Našli so pač na cesti pod železnico pri botaničnem vrtu 15 cm granato, ki jo je policija odnesla na ravateljstvo, kjer so ugotovili, da je bila granata povsem prazna ter si je neznaneč najbrže dovolil neumestno šalo.

Ves čas ogledovanja razstave je Stepan Radić pomagal kralju tolmačiti razstavljene predmete. V cerkvenem oddelku je kralju razlagal razne cerkvenohistorične predmete kanonik Knežević. Kralja so opozorili na železno verigo, s katero je bil uklenjen kmetski kralj Matija Gubec, ko so mu na Markovem trgu pritiskali na razbeljenem prestolu takisto razbeljeno železno krono na glavo. Tu je Radić prekinil kanonikovo pojasnilo z ironično pripombo: »Temu kronanju je prisostvoval tudi en kardinal svete cerkve!« Navzoče cerkvene dostojanstvenike je ta Radićeva opazka seveda silno ogorčila.

V arheološkem muzeju je tolmačil kralju razne starine dr. Viktor Hoffler. Ko so novinarji čuli, da se profesor hrvatskega vseučilišča poslužuje pri tem nemškega jezika, je tu Stepan Radić na pobudo novinarjev pripomnil: »Naj govori hrvatski!«, na kar je kralj takoj pristavil: »Da, da, govorite hrvatski!«

Ogledovanje razstave je trajalo do približno 13. Kralj in kraljica sta se nato z avtomobilom odpeljala do postaje Zaprešić, kjer sta v dvornem vlaku obedovala. Od tu sta se hotela odpeljati z avtomobilom do Bistre na veleposestvo Opeka, ki je last grofa Bombellesa. Grofje Bombelles imajo v hrvatskem Zagorju obširna veleposestva, ki segajo daleč v Medimurje tja do Čakovca. Rodbina grofov Bombelles je igrala v zgodovini hrvatskega naroda važno vlogo in nekateri člani te rodbine so dosegli na dunajskem dvoru visoka dostojanstva. Bili so celo vzgojitelji Habsburžanov.

Radić zelo slabe ceste se je moral kraljevska dvojica vrniti proti Zagrebu ter od tu nadledvati pot proti Varaždinu, kamor sta dospela ob 16. Prebivalstvo ju je tu pristrčno pozdravilo. Iz Varaždina sta se kralj in kraljica napotila na Bombellesovo veleposestvo Opeko, ki se nahaja v bližini Čakovca. Kakor zatrjujejo, ostane kralj gost grofa Bombellesa dva dni ter se udeležiti velikega lova na Bombellesovem veleposestvu.

Na svojem veleposestvu Opeki ima Josip Bombelles vzorno lovišče, prirejeno za mali lov na fazane, jerebe in zajce. Lovišče je zelo racionalno urejeno. Med svetovno vojno je mnogo trpelo, a se je sedaj zopet dvignilo. Pred vojo so Bombellesove fazanarije živale svetoven sloves. Uredil jih je znani strokovnjak in gozdar Pavel Wittmann.

Kralj in kraljica ostaneta pri Bombellesu do nedelje. Danes je lov na fazane, a jutri v soboto na zajce.

Novi Painlevéjevo kabinet

Painlevé — predsedstvo in finance. — Briand zunanji minister. — Socialisti se upirajo novi vladi. — Caillaux poslan v pokoj.

— Pariz, 29. oktobra. (H.) Končna sestava nove vlade je: 1. Painlevé, ministrsko predsedstvo in finance. 2. Bonnet budget. 3. Chaumet pravosodje. 4. Briand zunanje. 5. Shramek notranje. 6. Daladier vojno. 7. Borel mornarico. 8. De Monzie javna dela. 9. Delboset prosveto. 10. Durand poljedelstvo. 11. Daniel Vincent trgovino. 12. Perrier kolonije. 13. Antérion pokojni. 14. Duraufour socialna politika.

Za državne podtajnike so bili imenovani:

vrsti na malega človeka, da temu malemu človeku zabrusi v obraz, da njegova stranka ni poklicana se zavzemati (kako lep izraz) za socialno vprašanje, to je za tisto vprašanje, ki mora omogočiti malemu človeku pot navzgor k blagostanju, k srečnemu življenju, k izpolnjevanju samega sebe in svojeza dela, k štednji in plemenitosti.

Doslej je trdila SLS, da se zavzema za socialna vprašanja. Dr. Korošec je to sedaj svečano v daljnem Splitu demantiral. Demanti je žalosten, ker je bil resničen in ker obsega napačno, žalostno stališče voditelja SLS v važnem socialnem vprašanju

ni: Berthod v ministrskem predsedstvu. Jamny Schmidt osvobodni kralj. Laurent Eynac zrakoplovstvo. Benaset tehnični po. uk. Danielu trgovska mornarica. Ossola vojna. Dosedanji trgovski minister Chau-med postane guverner francoske banke.

— Pariz, 29. oktobra. Novi kabinet lahko računa po informacijah listov na blagobno podporo socialistov. Čeprav Herriot ni stopil v vlado, je pooblastil štiri svoje zaupnike, da prevzamejo ministrske portfelje.

— Pariz, 30. oktobra. (H.) Ministrski predsednik Painlevé prevzame kot zakladni minister vse one zadeve, ki so v zvezi s splošno upravo fondov in zadeve, ki so z javnim polaganjem računov v tozni zvezi. V njegov delokrog kot zakladnega ministra spadajo zlasti odnošaji do bank, ureditve francoskega tečaja in uprava fondov. Budgetni minister prevzame finančno upravo in upravo davkov ter se ima predvsem posvetiti s posebno pozornostjo budgetu in njega ureditvi. O razdelitvi finančne uprave in o delokrogu zakladnega odnošaja do budgetnega ministra ima razpravljati zbornica.

— Pariz, 29. oktobra. Socialistična

parlamentarna skupina je imela včeraj 21-va hna in burna posvetovanja o stališču in razmerju do nove vlade. Več poslancev je ugovarjalo proti zagotovitvam, ki sta jih dala poslanca Leon Blum in Paul Bonchoud ministrskemu predsedniku Painlevéju glede podpore vlade od strani socialistov. Člani socialistične skupine nikakor niso pripravljani, da bi votirali novi vladi vojne kredite za Maroko in Sirijo.

Velekritičen položaj v Siriji

— Pariz, 30. oktobra. (H.) Kabinet Painlevé je sklenil odpoklicati s sirijske fronte generala Seraila.

— London, 30. oktobra. Po poročilih iz Jeruzalema je tajnik arabskega kongresa, ki se vrši tam, izjavil zastopniku United Press, da se nahaja pod razvalinami Damaska, ki je bil bombardiran po francoski artiljeriji, mnogoštevilne žrtve. Število mrtvih v Damasku cenijo na 2000. Mlada generacija Damaska se je pridružila upornim Druzom. Situacija v Siriji je zelo kritična.

Grki popolnoma izpraznili bolgarsko ozemlje

— Atene, 29. oktobra. (Izv.) Grško umikanje je pričelo snc. Zavezniški vojaški atašeji, ki so prispeli iz Beograda, so se v imenu Društva narodov sporazumeli z bolgarskim vrhovnim poveljstvom, da Bolgari ne izvajajo nikakih sovražnosti napram umikajočim se grškim četam. Komisija vojaških atašev je določila gotove sankcije proti oni stranki, ki bi se pregrešila nad določbami sporazuma o izpraznitvi.

Prvotne grške vesti, da so Bolgari pri Petriču napadli umikajoče se Orke, so popolnoma izmišljene. Posebna komisija je ugotovila, da se je umik grških čet izvršil brez incidenta.

— Atene, 30. oktobra. (A.) Uradno objavljajo poročilo iz Demir Hisarja: Izpraznitve zasedenega bolgarskega ozemlja je bila končana popolnoma, torej 8 ur poprele, kakor je to bilo določeno med zastopniki Grške in vojaško zavezniško komisijo.

Vprašajte

kjerkoči hočete, prepričajte se in videli boste, da boljšega filma kot

„Deset božjih zapovedi“

Nemčija hoče nadaljevati dosedanje politiko miru

— Berlin, 30. oktobra. (Izv.) »Tägliche Rundschau« objavlja, da je bil objavljen vladam v Londonu, Parizu, Bruslju in Rihu soglasni sklep državne vlade, ki vsebuje zagotovila, da nadaljuje državni kabinet dosedanje svojo politiko in da se v njega položaju ni ničesar spremenilo.

— Berlin, 30. oktobra. Strankino vodstvo nemško-nacionalne ljudske stranke je izdalo važno izjavo proti locarnski pogodbi. Izjava podčrtava: »Locarnska pogodba je nemško-nacionalna stranka bridko razočarala, ker niso izpolnile zahteve nemških nacionalcev glede vojne laži, glede komunističnih zvez in člena XVI. pakta Društva narodov. Tudi roki izpraznitve sarskega in porenjskega ozemlja niso točno določeni. Da inozemstvu in domovini točno pojasni svoje stališče izjavlja nemško - nacionalna ljudska stranka, da žrtvuje svoj vpliv v vladi.«

KRALJ IN GLAGOLICA

— Zagreb, 30. oktobra. Listi priobčujejo različne podrobnosti kako si je Nj. Vel. kralj ogledoval umetniško zgodovinsko razstavo. V muzeju je kraljevski dvočlvi g. Ivšič razkazoval razne stare listine, rokopise in knjige. Med drugim je pokazal kralju knjigo, v kateri je popis seljakov iz nekega sela najbližnje okolice Zagreba, ki izvirajo iz 16. stoletja. Knjiga je pisana v glagolici. Radić je pristavil francoski: »To nam bo Velikanstvo dobro služilo pri konkordatu, ko so vsi okoli Zagreba same pisale glagolico.« Kralj z nasmehom: »Qui, c'est bien!«

ITALIJANSKO-JUGOSLOVENSKA PROMETNA KONFERENCA V RIMU

— Beograd, 30. oktobra. (Izv.) Prihodnji teden 4. novembra se odpre v Rimu jugoslovensko-italijanska prometna konferenca, ki ima nalogo na podlagi nettunskih prometnih pogodb izdelati tarife za naš izvoz v Italijo odnošajo italijanski uvoz v našo državo, kakor tudi tarife oiašave za naš tranzitni promet v Francijo in Švico in nasprotno za italijanski tranzitni promet preko naše države v sosodne države zlasti v

Avstrijo in na Madžarsko. Madžarska ima dobiti posebne koncesije v takozvanem ja-dranskem tarifu, ki določa tranzitni promet med Madžarsko preko Jugoslavije v Reko. Za člana naše delegacije sta določena načelnik prometnega ministrstva Milan Lučić in šef tarifnega oddelka v prometnem ministrstvu Čugmus.

Največje filmsko delo je in ostane Deset božjih zapovedi

Danes kino Dvor

4096

USODA UGRABLJENEGA NAČELNIKA BLAŽIČA

— Beograd, 30. oktobra. (Izv.) Pred dnevi smo javili, da so albanski kačaki ugrabili sreskega načelnika Blažiča, proto Miloševića in šoferja na cesti Debar. Ohrid ter so ju odvabili v albansko gorovje. Naše varnostne oblasti so takoj s pomočjo albanskih pričele poizvedovanja za napadalec. Danes prihaja iz Ohrida poročilo, da so končno izsledili sreskega načelnika Blažiča in proto Miloševića. Albanski kačaki so ju odvabili v albansko selo Dorte, ki se nahaja v nepristopnih albanskih gorah. Oba sta ujetnika v hiši nekega bogatega Albanca, člana Kosovskega odbora. Značilno je, da so naši muslimanti v obmejnih krajih z največjo poštrevnostjo in vztrajnostjo pomagali zasedovati napadalec in poizvedovati po usodi obeh ujetnikov. Po neki vesti sta bila načelnik Blažič in proto Milošević še snci izročena našim varnostnim oblastem in da odmetniki niso zahtevali od njih nikahe odkupnine. Da našnja »Politika« pa objavlja iz Tirane deslejš se ne potrjuje vest, da je načelnik Blažič ubit.

Borzna poročila

Ljubljanska borza

Letni trg.

Bukovski hodi 50, 35 mm. od 35—55 mm od 4 m dolž. I. II. frc. vag. Postojna trg. denar —, blago 715, jelovi (smreka in jel. ka), borovi hodi od 25 cm prem. in od 4 m dolž. naprej nakl. post. Stajerska —, 20, dva bukova metrska suha, sdrava frc. Postojna 25.50, 25.50, bukova dva 1 m dolž suha frc. n. p. 3 vag. denar 20, blago 26, zaključki 20.

ZITNI TRG.

Pšenica domača frc. LJ. denar 265; pšenica frc. prekmurska postaja blago 265; koruza nova suš. nov. dec. v kupčevi izberbi frc. Postojna trs. 5 vag. denar 200, blago 200, zaključki 200; koruza nova medij. frc. Čakovce blago 175; koruza nova frc. slav. post. —, 122.20; koruza nova v dolž. frc. slav. post. —, 75; otrobi drobni frc. Postojna —, 170; oves slav. rešet. frc. Postojna trs. 200, —, ajda nova medij. frc. LJ. —, 280; ajda frc. prekmurska postaja —, 260; proso frc. prekmurska postaja —, 255; laneno seme frc. LJ. 500, —; fižol mandalor frc. Postojna trs. 345, 350; fižol ribičan frc. LJ. 300, —; fižol prepehčar frc. LJ. 300, —; krompir beli frc. štaj. post. —, 80; krompir frc. post. Beltinci —, 76.50; krompir prekmurski frc. LJ. —, 85; kostanj jed. frc. štaj. post. —, 300; laneno olje frc. LJ. 1650, —; jelčica frc. nakl. post. 200, —; seno sladko frc. štaj. post. —, 60; seno kisto frc. štaj. post. —, 60.

EPEKTI.

2 in pol odst. drž. renta za vojno štev do denar 330, blago 334, Todstot. invest. pos. iz leta 1921 denar 79, blago —, Celjska posejavnica d. d. denar 200, blago 202, zaključki 201, Ljubljanska kreditna banka denar 230, blago —, Prva hrvatska štodionica —, 960. Kreditni zavod 175, 185. Strojne tovarne in livarne 120, 123, Zdržbene papirnice 120, 128, Stavbena družba d. a. Ljubljana 100, 110, 4 in polodst. kom. zad. deželne banke 20, 22, 4 in polodst. zast. 1 kr. deželne banke 20, 22.

Zagrebska borza

Devize: Curih 10.84125—10.92125, Praga 166.48—168.48, London 238—242, London 272.43—274.43, Trst 222.63—225.03, Berlin 13.377—13.477, Dunaj 791—801.

Inozemske borze

— Curih, 30. okt. Borza: Beograd 9.26, Pariz 21.80, Newyork 518.75, Milan 20.52, London 25.1375, Praga 15.375, Dunaj 73.15. Tržiška borza danes radi praznika ni poslovala. Godat. invest. posoj. 1921 80, 2 in polodst. drž. renta za ratnu štetu 331.75—333, 335—332.50, Ljubljanska kreditna 220, Hrv. esk. banka 123 in pol — 125, Kreditna banka, Zagreb 130—133, Hipotekarna banka 72—72.75, Jugobanka 190—110, Praštediona 955—960, Slavenka banka 49—50, Eksploatacija 51—53.50, Drava d. a. Osijek 250, Sečeraua Osijek 475—500, Isaj d. d. 69, Nihag 40, Gutman 382, Slavak 140, Slavonija 50—50.50, Trboveljka 340—3155 Union paromila 445, Vevče 126.

Salzburško pismo

(Konec.)

Če si že enkrat v Salzburgu, se napotite gotovo tudi v Gasteinsko dolino in njeno svetovno znano kopališče. Z brzovlakom dospete tja v dveh urah; sicer se pa na potu iz naše države tja ali obratno itak malo peljate.

Kaj naj povem o svojem letošnjem bivanju tu? Lahko se vse odpravi z eno besedo: Imeli smo vedno dež! Deževalo je, ko sem prišel, deževalo je na sprehodih, deževalo je pri izletih na bližnje vrhove in med sviranjem zdraviliške godbe, — še le, ko sem odhajal, je dež malo odnehal. Pene »Gasteineracher«, ki pada, kakor znano, na sredi kopališča po skalah 148 m globoko, so bile za to ves čas rjave in pasantje so nosili — dežnike.

Letos ni bilo toliko gostov, kakor sicer, ker so domačini v začetku sezije zahtevali zelo pretirane cene in tako goste oplašili, da se pozneje, vzlic znižanim cenam in izdatni reklam, niso upali priti. Ob času mojega bivanja so bile cene že zelo ublažene in lahko se reče, da niso potrebovali več nego v katerikoli naših domačih toplicah.

Ker že govorimo ravno o cenah, naj bo v obče povedano, da tako poceni, kakor v Italiji, seveda ne gre, ne v Gasteinu in ne v Salzburgu.

Cene v obče so bile precej visoke, dati, — vsaj v mestu Salzburg, — ne pretirane. Tu si bil preskrbljen za 10 šilingov (80—90 dinarjev) z vsem potrebam prvotnosti; v Gasteinu seveda si rabil še več.

Precej denarja moraš pa izdati v Salzburgu za razne vstopnine. Znamenitosti si moreš ogledati le proti vstopnini, celo vstop v salzbursko stolnico, ki ima prostora za 10.000 oseb, je prost le ob nedeljah; druge dni pa moraš plačati svoj obolus. Izognete se pa lahko s tem, da si vzameš vstopnico k vsakdanjemu koncertu na cerkvenih orglah ob enčrti na 12, ker si po koncertu lahko cerkev ogledaš — zastoni. Da velja seveda tudi za potovanje po Salzburgu, kakor za vsako potovanje, geslo: »Daj denar v žep!« je samo ob sebi umerno.

V celi Gasteinski dolini je nekada cvetelo rudarstvo. Že Rimljani so kopali tu zlato in srebro. Povsod naletiš še danes na sledove nekdanjih rudnikov ter na opuščene jame in baš v najnovejšem času so na tem, da te stare rudnike z modernimi pripomočki obnove in skušajo pridobiti nekaj one rumene kovine, ki vlada vseh svet.

O nekdanjem bogastvu prebivalcev pričča — srebrni zvone župne cerkve trga Hofgastein, najlepše gotične cerkvene stavbe na Salzburgskem, če se ne oziramo na mesto Salzburg samo.

VI.

Ljudstvo na Salzburgskem je tako, kakor tirolsko ljudstvo, globoko verno, konservativno ter nima nobenih simpatij za — republiko. Na njo in na njih stvaritelje, socialne demokratke, izliva ves žolč, če in kadar ni kaj v redu.

Tako sem a. pr. ob priliki prehoda čez Mallnitzer Tauern (2414 m) vstopil v Hagenerhaus (2430 m), lepo planinsko stavbo D. österr. A., bil priča, da je zavpil oskrbnik na neko uslužbenko — imenoval jo sedaj ne več dekle, marveč »hišne pomočnice« — ki najbrže ni hotela parirati, dobesedno: »Ta svinjska soci — republika s to novo postavo (namreč o poslih)! Poprej je bilo drugače!«

Povsod na javnih prostorih vidiš spomenike iz cesarske dobe, v hotelih in privatnih hišah vise cesarske slike, in nihče se ne spodbija nad tem. Zdi se, kakor da bi vse čakalo na nekaj, kar bi moglo priti. Kaj, to ni težko uganiti.

Zelo zanimivo je bilo opazovati ob nedeljah v Gasteinski dolini, zlasti v Hofgasteinu priprosto ljudstvo, kadar je hitelo z višav na službi božji v cerkev in se pred cerkvijo zbralo. Vsak moški je imel za klubom ali v gumbici ne morda belo planiko, marveč — rdečo cvetko. Žensko pa so imele rdeče šopke, ki so molile z robcem vred iz molitvene knjige. Zdelo se mi je, da sem zasedel med udeležnike socialnodemokratskega shoda na prostem.

Na radovedno vprašanje, da-li so to vsi socialni demokrati, ker nosijo rdeče cvetke, — saj pripada župan kopališča Gastein

socialnodemokratski stranki, kar se mi zdi zelo čudno, — mi je par možakarjev odvrnilo s smehom: »Kaj še! To je pri nas taka navada, ker primanjkuje »edelbajsa«. (Ne rase namreč rad na prvotnem kamenju, apna pa je malo, oziroma nič; tudi le že odvetel.)

Vožnja z vlakom od Gasteina — tako proti severu proti Salzburgu ob pobočju Gasteinskega gorovja, vedno na levi strani doline, 600 do 1000 m visoko nad njo, kakor tudi proti jugu skozi turski predor od Mallnitzer do Spittala, istotako visoko nad dolino Mölltal, je krasna. Dajem ji prednost pred vožnjo čez Semmering.

VII.

H koncu še nekaj, kar ravno Slovence tu zelo zanima, da, naravnost osupne. Kmeti, ki več ali manj leže razstresene v višavah na solčnih pobočjih ter imajo travnike in polja vseokoli hiše, so ograjene s plotom, skozi katerega vodi pot. Imajo pa vse tudi svoje napise, ki se ti zde, — če hošiš po sprehodih okoli in imaš odprte oči, — neka-ko čudno — domače.

Tu bereš na primer imena: »Plantzenbauer«, »Schmaranzelhof«, »Zlappgute«, »Mussnigbauer«, »Repschnigkute«, »Lubitzgute« i. p. ali pa zaletiš na kašpot: »Zur Jannigeralme«, »zur Voisternighütte«, »zur Manhardtalm« itd.

Ni mi treba poudarjati, da so vsa ta imena slovenskega izvora, kakor je ime doline »Gasteintal«, ki se je še v 12. stoletju zvala »Gastujna«-Tal! — najbrže tudi slovansko. Zgodovina nas uči, da so se takoj po razpadu rimskega cesarstva polastili Slovani te doline, prihajajoč z juga, ter dali selom svoja slovanska imena. Ta imena so tudi ostala deloma še potem, ko so od severa prodirali sem Bajuvari, s katerimi so se Slovani polagoma spojili, puščajoč svoje sledove le v ostankih — slovanskih imen.

Seveda, če bi ogovoril danes kmeta na »Planici« ali na »Slapu«, ali kmete »Mužnik«, »Repsnik«, »Lubjčič«, »Jannik« itd., — v kakem slovanskem jeziku, bi te mož pač ne razumel, dasi so bili njegovi predniki Slovani.

Grandiozni prehod izraelcev skozi Rdeče morje

morete videti v največjem filmskem delu

„Deset božjih zapovedi“

Danes »Kino Dvor«.

Politične vesti

— Tudi-radikali. Neki »Mestni odbor NRS«, za katerega podpisuje kot predsednik dr. Ravnihar in kot tajnik Petrič, je včeraj priobčil v Prepeluhovem glasilu službeno objavo, da je bi njegov delegat dr. Ažman v Beogradu, kjer ga je sprejel sam Pašić, ki mu je naročil »pozdrave vsem somišljenikom« in mu »izrecno naglasil, da se mora vsaka krivica, pa naj je bila storjena komukoli, popraviti«. — Torej dr. Ravniharjev delegat je posetil Pašića, ki ga je sprejel kot dragoga brata in mu naročil to in ono. Ha, od kdaj pa je dr. Ravnihar zopet radikal? Za časa zadnjih skupščinskih volitev vendar ni bil več radikal, saj je kandidiral proti Narodnemu bloku v Ljubljani, in sicer na davidovičevski listi, na kateri je bil tudi dr. Boža Markovič, vsaj kolikor mi vemo, ni radikal. In takrat je tudi njegovo glasilo podpiralo Davidovičev politiko in krepko napadalo radikale s Pašićem vred. S tem se je Ravnihar in njegova klika sama izključila iz radikalnih vrst, ako je v njih sploh kdaj bila. A sedaj izdaja isti Ravnihar v imenu »Mestnega odbora NRS« službene objave. Ali mu je NRS odpustila grehe in ga zopet sprejela v svoje naročje kot izgubljenega, a skesano se vrnivšega sina? Kdaj pa se je to zgodilo? Javnosti o tem ni nič znana, za to bi bili potrebni nepobitni dokumenti za dokaz, da ima Ravniharjev

»Mestni odbor« pravico, podpisovati za NRS. Kje so ti dokumenti? Na dan z njimi!

— Čudeži se vendarle gode, ni dvoma. Pomislite, kako je že nedavno tega pisal Stjepan Radić proti državi, zlasti pa proti vojaštvu, sedaj pa čitajte, kaj piše Stjepan Radić v svojem »Domu« dne 28. t. m.: »Od Triglava v Sloveniji pa do Fruške gore v dolini Hrvatske se bodo od 1. do 30. novembra zaprile kraljeve domovine in državi vse one osebe, ki prihajajo v poštev za kakršnokoli vojaško službo... Potrebno je, da naši ljudje širom Slovenije in širom Hrvatske izvrše to prisego samozvestno, ponosno in oduševljeno, kakor se to spodobi pravim braniteljem svobodnega kmetkega doma, hrvatske domovine, celokupne države in našega vzvišenega ustavnega vladarja... A naši ljudje, vsi brez razlike, zlasti pa vsi kmetijski prvaki, naj dobro imajo na umu, da je nekdo izven naših mej, ki s kačjim očesom pazi na vsako najmanjšo malenkost, iz katere bi mogel za sebe črpati nado, da mi Hrvat, Srbi in Slovenci nismo niči po narodnem sporazumu eno in isto v obrambi s svojega doma in domovine svoje... Treba se je samo zamisliti v to, da bo v teh dvajsetih dneh prvič priseglo svojemu narodnemu vladarju okrog 400.000 Hrvatov in Slovencev, ki tvorijo dobro polovico celokupne naše obrambne moči. Teh 400.000 prečistov bo po tej prisegi tudi ena vojaška celota pod modrim vodstvom miroljubnega kmetkega našega kralja... Zanimivo je, da govori Radić v imenu Hrvatov in Slovencev, kakor da bi Slovenci v preteklosti ne izpolnjevali svojih vojaških dolžnosti napram svoji narodni državi. Slovencev torej ni potreba spominjati s takim apelom na njihove dolžnosti. Te izpolne tudi brez apela!«

Vi potrebu ete za zimo DOBRE čevlje.

nasproti VOIKA MESTNEGA DOMA

Vprašanje prekmurskih sezonskih delavcev

O priliki razprave o carinski tarifi v finančnem odboru v Beogradu so nekateri poslanci sprožili vprašanje carine, ki jo morajo prekmurski sezonski delavci plačevati za žito, ki ga tekom sezone zaslužijo na Madžarskem, ter predlagali, da se carina na zaslužen žito odpravi. Glasom časopisnih poročil se je g. dr. podtajnik Neudorfer izjavil proti predlogu ter se postavil na zelo enostavno stališče, češ da prekmurskim delavcem ni treba hoditi delat na Madžarsko. Predpostavljajoč, da odgovarjajo omenjene časopisne vesti resnici in prepričan, da je gori navedeno mnenje posledica nepoznanja razmer, se kot nameščene Državne borze dela v Murski Soboti, ki se bavi z zaposlenjem prekmurskih delavcev, čutim dolžnega napisati o stvari par besed, z namenom, da opozorim merodajne činitele in javnost na to pereče vprašanje, ki le ni tako enostavno kakor si nekateri mislijo. V Prekmurju imamo kakih 12.000 kmetijskih delavcev, ki gredo vsako leto, deloma skozi celo sezono (april — november), deloma v presledkih na delo na razna veleposredstva v državi in na Madžarskem. Od teh 12.000 delavcev je mogoče zaposliti na domačih veleposredstvih povprečno letno kvečjemu 5000, okoli 4000 jih gre na Madžarsko, 2 do 3 tisoč pa jih ostane kot rezerva, ki stalno obremenjuje trg v industrijskih centrih in rudniških revirjih v Sloveniji. Ako upoštevamo po eni strani poljedelsko produktivno pasivnost ter slabe posete in gospodarske razmere v Prekmurju, ki je najbolj obljubena pokrajina v državi, po drugi strani pa stalno naraščajočo brezposelnost med industrijskim delavstvom, moramo priti do zaključka, da trditve, da prekmurskim delavcem ni treba hoditi delat na Madžarsko, ni na mestu.

Vzemimo možnost, da bi prekmurskim delavcem iz kateregakoli vzroka bilo onemogočeno ali poiskati zaslужba na Madžarskem. Kje naj potem zaposlilo 4 in še več tisoč ljudi, ko vidimo, da je vsled splošne stagnacije brezposelnost med industrijskim

delavstvom vedno večja? Ako poznamo življenjske in gospodarske razmere v Prekmurju, lahko smemo trdimo, da bi bilo za prekmursko prebivalstvo naravnost neurečeno, če bi bilo tem ljudem onemogočeno, si poiskati delo in zaslužen drugod, dokler ga doma ne morejo dobiti.

Misljam, da že same gori navedene številke zadostujejo v dokaz, da vprašanje prekmurskih sezonskih delavcev ni tako enostavna stvar in da bi morali merodajni činitelji to vprašanje drugače razmotrivati in za njega kaj pozitivnega ukreniti!

Vsi znaki kažejo, da bo Madžarska vladarja leto res prepovedala ali vsaj: za raznimi ukrepi ovirala dohod prekmurskih delavcev na madžarska veleposredstva. Na to možnost si dovoljujem opozoriti merodajne kroge, da vzamejo stvar pravočasno v pretes ter jo pri trgovskih pogajanjih, ki se že ali se bodo prej ali slej z Madžarsko vršila, skušajo rešiti v prid prekmurskim sezonskim delavcem.

Še par besed glede carine, ki jo morajo ti delavci plačevati za zaslužen žito. Ker je to žito zaslužen, ki služi tem delavcem in njihovim družinam za preživljanje v zimski dobi, se po mojih mislih godi tem ljudem krivica, ako se jim z uvožno carino zaslužen obično prikrajšuje. Kakor že omenjeno, je Prekmurje glede pridelka pasivno, zato bi se že zaradi te okolnosti moralo upoštevati glede uvozne carine one izjeme, ki jih menda carinski zakon sam predvideva. Zato naj se na merodajnih mestih te okolnosti vzamejo v obzir ter naj se uvozna carina za žito, ki ga prekmurski delavci na Madžarskem zaslužio — popolnoma ukineta! Dolžnost vseh poslancev, brez razlike, pa je, da se za to energično zavzamejo.

Murska Sobota.

Val. Komavli.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA:

Začetek ob 20. uri.

Petek, 30. oktobra: Periferija. Red D. Sobota, 31. oktobra: Zimska pravljica. R. E. Nedelja, 1. novembra: Veronika Deseniška. Izven.

OPERA:

Začetek ob 8. uri zvečer.

Petek, 30. oktobra: Nabor. Povratek. Red C. Sobota, 31. oktobra: Manon. Red A. Nedelja, 1. novembra: Aida. Izven.

— V nedeljo, dne 1. novembra, sta v Narodnem gledališču v Ljubljani dve predstavi. Drama uprizarja ta večer ob 8. uri prikrivati letošnji sezoni Zupancičev tragedijo »Veronika Deseniška« v isti zasedbi, kakor se je to krasno delo uprizarjalo tekom lanske sezone. V operi pa se poje Verdijeva velika opera »Aida« v znani prvovrstni zasedbi. Obe predstavi sta izven ter se vrši predprodaja vstopnic od danes naprej pri dnevnih blagajni v operi.

— Nova dramska premijera v Narodnem gledališču v Ljubljani. Pisatelj Fran Milčinski je napisal veselo historijo v štiri delanjih pod naslovom »Krpna mlajšica«. To delo je sprejelo Narodno gledališče v Ljubljani in v sredo dne 4. novembra 1925 bo njegova prva uprizaritev. — Kakor vemo, je že lani izročil gledališki upravi znani naš pisatelj dr. Ivan Robida v uprizaritev svojo dramsko pesnitev »Rože ob potli«. O tej pesnitvi so se izrekli pohvalno in z velikim priznanjem razni priznani strokovnjaki. Ali uprava ne namerava uprizariti tega dela? Zakaj ne? In kaj je z Lipovčevimi igrami, ki že tudi leže nad eno leto v gledališki pisarni? Izvirna dela so to, zakaj se ne uprizarijo?

— Veselolegro Težke ribe uprizarijo v soboto 31. oktobra šentjakovski gledališki oder. V igri je izredno mnogo naravnega humorja, da občinstvo do konca predstave ne pride iz smeha. Predprodaja vstopnic je v kavarni Zalaznik na Starem trgu. — Kdor ljubi smeh in zabavo, naj poseti veselolegro.

— Razstava arhitekture in kiparstva. V nedeljo 1. novembra ob 10.30 vodstvo v razstavi arhitekture in kiparstva v Jakopičevem paviljonu. Vodil inje. arh. Dragutin

Fatur. — Kdor si misli ogledati razstavo, naj to stori v prihodnjih dneh, ker razstava se zatvori v četrtek 5. novembra ob 4. uri popoldne.

— Šentjakovski gledališki oder v Ljubljani. V soboto, dne 31. oktobra. »Težke ribe«.

— V unioński dvorani se vrši jutri v soboto ob 20. uri komorni koncert, na kojega sporedu so sledeče točke. Aleks. Winkler: Sonata za violino in klavir. Sonata ima tri stavke ter je delo ruskega konservatorijskega profesorja Winklerja, katerega moramo prištevati k vrstnikom najslavnejših ruskih kompozitov: Rimski — Korsakova, Balakrova itd. Sonata je izredno zanimiva v motivih in raznih temah, ki popolnoma izčrpajo oba instrumenta violino in klavir, na katerih se delo izvaja. Posebno zanimiv je tretji stavek, kjer so na priprosto bretonsko melodijo izdelane najrazličnejše variacije. Delo je pisano zelo melodično in je vsled tega tudi za vsakega lahko razumljivo. Izvajata ga profesor Jeraj (violola) in kapelnik Stritof (klavir). Drugo točko sporeda tvor Beethovnova Sonata v c - molu. Izmed številnih mojstrovih sonat je brez dvoma ta, ki ena najlepših ter je pisana v najboljši moški dobi slavnega klasika leta 1802. Delo ima štiri stavke in sicer Allegro cor brio z glavnim motivom, ki prepleta celotni prvi stavek. Nežna globoko občutena kantabile tvori jedro drugega odstavka Adagie cantabile, Scherzo je ritmično zelo interesantno izpeljan, lahko bi rekli, da je v svojih motivih naravnost razposajen. Neka posebnost tega stavka je, da se v trtu violinski motiv dosledno ponavlja tudi v klavirju a vedno en takt za violino. Četrty stavek Finale je pisan v hitrem Allegro tempu ter ima izredno živ, temperamenten konec. Sonata izvaja profesor Šlals (violola) in profesorica Švajgarjeva (klavir). Tretjo zaključno točko pa tvori Dvořakov Tercet za dve violini in viololo. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni. 1861n

— Aleksander Borovskij je danes brez dvoma eden največjih svetovnih pianistov. Rojen je bil v Rusiji 1889. leta ter je konča petrogradski konservatorij. Leta 1915. je bil imenovan profesorjem konservatorija v Moskvi, kjer je vsled svojih koncertnih nastopov postal eden najbolj popularnih pianistov. Leta 1921. je moral zapustiti Rusijo ter živi sedaj v Parizu, od koder prireja koncerte po celi Evropi ter severni in južni Ameriki. V Parizu uživa tak sloves kot pianist, da je bilo v letošnji spomladi pet njegovih abonma koncertov tekem treh mesecev popolnoma razprodanih. V Ljubljani je nastopil prikrat pianist Borovskij oktobra 1924. leta, drugi nastopi v torek 3. novembra v unioński dvorani. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni. 1860n

Julijska krajina

— Mobilije za Miramar vrnjene. V Trst je prišel E. Modigliani, direktor vojne pinakoteke, in z njim se je pripeljalo z Dunaja 8 vozov, ki vsebujejo polovico nekdanjih mobilij v Miramaru. Avstrijska vlada mora po mirovni pogodbi vrniti mobilije za Miramar. Ali težko je bilo, zbrati jih sedaj iz člega kaosa mobilij, ki so bili prepeljane na Dunaj tekem vojne iz ogromnih obmejnih krajev. Mobilije so se nahajale na Dunaju po raznih uradnih sedežih in tudi pri privatnikih. Mobilije, do slej došle, se že nahajajo v Miramaru, kjer pa se vidi, kako jih še mnogo manjka. Doslej je bil miramarski grad čisto prazen.

— 152 milijonov za tržaško pristanišče. Za fašistovski praznik je prinesel vladni list dekret, ki naznanja, kako se določi in porazdeli vsota 152 milijonov, namenjen na tržaškemu pristanišču, v katerem treba nujno izvršiti razna nova dela in poprave, da bo odgovarjalo tekočim zahtevam. Dekret se predloži še parlamentu, da se uzakoni.

— Farinacci reši Istro. Fašistovski generalni tajnik Farinacci pride prihodnji mesec v Julijsko krajino. Posebej je povabljen se v Pulo. V Rimu se je namreč zopet mudil neki fašistovski zastopnik Pule, obhodil je razna ministrstva in fašistovske sedenice ter razlagal gorje, ki visi nad Istro. Farinacci je obljubil, da pride v Pulo in stori, kar mogoče v korist deželi Nov up, nove obljube, novo razočaranje?!

— Klenic za 250 Din. Z obremen z zabojem in poštino po povzetju ali proti plačilu vnaprej razpošilja lekarnar Eugen V. Feller v Stubič Donjo, Elsatrg 238, Hrvatsko.

V našem kraju

V. I. Križanovska: V kraljestvu nesmrtnih Roman.

Končno je sluga dvignil težko zaveso in se de likatno odstranil. Supramati je stopil v Narino sobo. Sredi te sobe v renesančnem slogu je bil pripravljen na mizi zajtrk za dve osebi. Pri širokem, odprtem oknu je sedela na divanu Nara.

Bila je v beli batistovi obleki. Zamisljemo je zrla na kanal, po katerem so plavali čolni. Ko je Supramati vstopil, se je Nara obrnila. Njene velike, bleščeče oči so ga ironično pogledale in princ je zardel do ušes. Ne da bi opazil roko, ki mu jo je ponudila v pozdrav, je sedel na divan, objel krasotico in jo strastno poljubil.

Nara se ni upirala, toda poljuba mu ni vrnila. Nato se je spretno izmuznila iz njegovega objema ter spregovorila ironično:

— Vidi se, dragi doktor, da ste končali dobro šolo, da niste pogrešali prakse in da ste se naučili korajžno občeati z ženskami.

— Temeljito se motite! Po krivici me tako obsojate, — je zamrmral Supramati.

Nara je vstala in odšla k mizi. Vzela je skodelico ter jo ponudila svojemu gostu.

— Tu je vaša čokolada, dragi Supramati! Med

zajtrkom pa poslušajte, kaj vam povem. Vsi moški, ki so počenjali razne neumnosti, skušajo prikriti svoje grehe z mrežo več ali manj posrečenih laži. To je splošna človeška slabost. Nobeno bitje na svetu pa ne laže tako, kakor »mož«, zakaj nezvestoba je prešla ljudem te vrste že v mесо in kri. Nočem analizirati, kaj jih žene za vsakim predpasnikom, pa naj bo predmet njihove strasti tuja zenska črna ali pa ljubica. Eno je pa gotovo, da namreč nihče tako ne zlorablja laži, kakor ti gospodje, ki si domišljajo, da je po nojemem zgledu vse skrito, samo da je glava v pesku.

— Primera ni posebno laskava, toda kar se tiče mene...

Nara ga je prekinila:

— Nikar ne lažite! Saj nisem zahtevala, da mi priznate vse, kar ste ta čas počeli. Sama sem vam dala svobodo. Mar ste našli v Narajanih predalčkih le eno pismo, v katerem bi mu očitala nezvestobo? Takrat sem imela pravico zahtevati, da mi ostane zvest, pa se je nisem hotela poslužiti. Mar človek zahteva to, kar je izgubilo vsako vrednost? Vem, da so na svetu ženske, ki se obečajo moškemu na vrat, dasi bi ga morale že davno prezirati. Ne zamerim jim, zakaj to so navadne ženske, ki ne žive tako dolgo, da bi spoznale moške, da bi jih moglo potem prezirati ter pokopati vse iluzije in ljubosumnost.

— Ljubosumnost je večinoma neutemeljena slabost, — je pripomnil Supramati.

— Motite se, moj dragi! Ljubosumnost je barometer ljubezni. Kadar žena ni več ljubosumna, kadar se ne zmeni za možovo ljubico, niti za spremembe v moževem harem, imamo najboljši dokaz, da je ljubezen konec. Ljubosumnost ni nič drugega nego strah pred izgubo nekoga, ki je nam drag. Dokler se ljubosumnost še skriva pod pepelom, lahko ljubezen oživi. Če je pa konec ljubosumnosti, tedaj je ljubezen in spoštovanje do drugega bitja za vedno pokopana. Ravnodušnost je nagrobni spomenik na gomili ljubljene bitja.

— Nara! — je vzkliknil Supramati bled kot zid. — Kaj me res že tako prezirate, da me več ne ljubite?

Nara se je nasmehnila. Zmajala je z glavo in odgovorila:

— V vaših besedah zveni vse moško samoljublje. Toda pomirite se, Supramati! Ne morem vas nehati ljubiti, ker vas nisem ljubila.

Me ženske, ne ljubimo moških samo zaradi lepote. Isto velja tudi za ljubezen moškega do ženske. Lepota igra sicer tudi svojo vlogo, vendar pa ne tolike, da bi bila ljubezen od nje odvisna. Prave ljubezni je treba z nečem zaslužiti. Samo pri živah ljubeznih nadomestuje nagon srce in razum. Priznam, da

naši družbi ne manjka dosti, pa bi jo lahko prištevili v to kategorijo. V ljubezni igra tudi pri ljudeh naše dobe glavno vlogo živalski nagon. Plemenitost jim ni več podlaga sreče. Moškim se zdi smešna, ženske si pa pomagajo z njo dotlej, dokler nimajo moškega popolnoma v svoji oblasti. Ne cenijo jo pa ne eni, ne drugi. Plemenita ženska se zdi vsem omejena.

To naziranje pa ne more veljati za vas, ki stojite na pragu spoznanja večnih resnic. Vas ni zaslepijo razkošje in slavohelepe, kakor Narajano. Razumeti morate, da se dva tako razvita človeka ne moreta ljubiti samo zato, ker ju žene nagon, marveč da mora priti njuna ljubezen do veljave v medsebojnem spoštovanju. Rada bi vas ljubila in spoštovala, toda samo pod pogojem, da se otrešete Pierettinega vpliva.

Videč, da je Supramati obšla rdečica, je Nara dodala:

— Seveda vam ni všeč, kar sem rekla. Moškim so zoprne ženske, ki jih sodijo, analizirajo njihove lastnosti in poznajo vse njihove slabe strani. To sem spoznala tudi v zavojskem življenju z Narajano, ki je bil klub svojih nesmrtnosti sebičen. omejen, razuzdan in slavohepen. Všeč mu je bila zagonetna vloga in namesto da bi razvijal svoj razum, je negoval v sebi samo človeško zver, ki ga je končno tudi požrla.

Damske velour plašče

Oglej si neobvezno!

v vseh barvah in kvalitetah nudi v veliki izbiri in na ceneje
F. in I. Gorčar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.
Oglej si neobvezno!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 30. oktobra 1925.

— Postavimo spomenik septembrskim žrtvam na Pogačarjevem trgu. Pišejo nam: Rodbina v septembrskih dneh 1. 1920. od avstrijske soldateske ustreljenega Adamiča je že opetovano povpraševala, zakaj se ne postavi septembrskim žrtvam na pokopališču spomenik, ki ga je svoječasnje že dal napraviti »Združeni narodni odbor«. Nihče ni vedel dati potrebnega pojasnila. Šele »Slovenski Narod« je razkril pravi vzrok: Povedal je, da je svoječasnje cerkvena oblast zavrnila postavitev tega spomenika na pokopališču in da te prepovedi še do danes ni preklcala, dasi je bila javno pozvana, naj to stori. Ako torej javnost hoče, da se ta spomenik postavi, nam ne preostane ničesar drugega, kakor da ga postavimo izven pokopališča na prostoru, kjer nima besede cerkvena oblast. Za to bi bil najprikladnejši kakor je »Slovenski Narod« popolnoma pravilno ugotovil, Pogačarjev trg, kjer sta Adamič in Lunder izkrevale. Kdo pa bi naj prevzel nalogo, da to stvar izvede? Ker se je »Združeni narodni odbor« že pred več nego 15. leti razšel, se mora sestaviti nov odbor, ki naj prevzame njegovo nalogo. Naj bi vzel to stvar v roke bliski predsednik »Združenja narodnega odbora« ali pa kak odbojnik. Sestavi se naj komite, čegar naloga bodi, da pripravi vse potrebno, da bo spomenik lahko s primerno slavnostjo odkrit že prihodno pomlad. Prepričani smo, da ne bo težko sestaviti tak komite. Priporočamo »Slov. Narodu«, naj tudi v bodoče posveti tej stvari svojo pozornost.

— Odlikovanja v naši vojski in mornarici. Odlikovani so: z redom Belega orla II. stopnje kraljev adjutant viceadmiral Dragotin Prica, z redom sv. Save vodnik kranjskega orožniškega voda 8. orožniškega polka kapetan Milan Kovčič, poročnik bojnega broda 1. razreda Vladimir Andoljšek in Ivan Levec, poročnik bojnega broda 2. razreda Vlado Naglič, Boris Pirc, Ivan Kern, Henrik Klinar in Anton Večarič, tehnični podporočnik Frano Kapek, tehnični poslovođa 1. razreda Ivan Kovač, poročnik bojnega broda 2. razreda Karel Levičnik, Franjo Vrabec in Milutin Zagoda; z zlato medaljo za zvesto službo poročnik fregate Janko Kregar in tehnična podporočnica Ivan Jazbec in Josip Gumzel ter vodja 2. razreda Martin Vezgeli, s srebrno medaljo za zvesto službo vodja 2. razreda Josip Pekota in vodji 3. razreda Maks Matek in Matko Mikuz.

— Nagrade za najboljša naloge v angleškem jeziku. Pred meseci smo poročali, da je po posredovanju lektorice angleškega jezika na našem vseslovenskem Ope-land razpisala angleška vlada 3 nagrade za najboljša, v angleškem jeziku napisane naloge ljubljanskih akademikov, ki se uče angleščine. Navedena se je udeležilo več tekmovalcev. Naloge so bile poslane v oceno v London. Od tam so bile vrnene te dni. Prva nagrada je bila prisojena štud. phil. Baerentu (Rusu), druga abs. jur. Zdenku Sviglju, tretja pa štud. phil. Minki Čopovi.

— Nadzor nad strokovnimi šolami. V naši državi obstajajo raznovrstne strokovne šole, ki spadajo pod različna ministrstva. Radi enotnosti vodstva in nadzorstva je sklenil minister prosvete g. Vukičević, da predloži ministrskemu svetu predlog, s katerim naj se vse strokovne šole v državi podredijo samo enemu ministrstvu, in sicer prosvetnemu ministrstvu. O tej zahtevi, prosvetnega ministra bo ministrski svet sklepal, ko bo izdelal predlog novega poročnega zakona. K temu zakonu bo priložen poseben amandament v gornjem smislu. Kakor vemo, bo ta načrt vzbudil velik odpor v krogih učiteljskega in strokovnega šolah.

— Komisija za zaščito zgodovinskih spomenikov. Te dni je bila imenovana v ministrstvu prosvete posebna komisija, koje naloga je, da pregleduje in zaščiti zgodovinske spomenike po celi državi. V to komisijo so bili imenovani gg. Uroš Predić in Andra Stevanović, akademiki, Ljubomir Ivanović, profesor umetniške akademije in Dragutin Maslač, inšpektor ministarstva za javna dela. Komisija mora ugotoviti poškodbe, ki so se storile na zgodovinskih spomenikih in prosvetnih zgradbah ter nato izdelati predlog o njihovi zaščiti.

— Inozemska konkurenca naši kamni industriji. V tarifni sekciji finančnega odbora je bila včeraj zelo živahna debata o zaščiti naše industrije. Zastopnik vlade načelnik trgovinskega ministrstva Milan Savić se je protivil znižanju, oziroma povišanju carinskih postavk, ki jih vsebuje nova avtonomna carinska tarifa. Do ostrega spora med n' in člani sekcije je prišlo pri vprašanju uvoza kamna v našo državo. Nekateri govorniki so ugotovili, da naša država prav nepotrebno uvaža kamen za tlakovanje cest in apno iz inozemstva, zlasti iz Avstrije. Nekatera mesta, kakor Zagreb, Beograd, Veliki Bečkerki naročajo granit za tlak v Spielfeldu, dočim ima naše Pohorje na Štajerskem granit boljše kvalitete kakor je ta. Sekcija je končno sklenila, da se določi na uvoz kamna in apna uvozna carila po 0.50 zlatih dinarjev. Na ta način je odstranjena inozemska konkurenca v tej stroki in bo omogočeno naši industriji naše potrebe zadovoljiti.

— Vprašanje električne centrale na Krškem polju. Posebna deputacija zagrebške mestne občine je 29. t. m. intervjuvala pri poljedelskemu ministru za ugodno rešitev vprašanja električne centrale na Krškem polju. Posebna deputacija zagrebške mestne občine je 29. t. m. intervjuvala pri poljedelskemu ministru za ugodno rešitev

tež vprašanja električne centrale na Krškem polju, ki naj bi dovajala električni tok mestu Zagrebu. Ljubljanski veliki župan je že svoječasnje izdal zagrebški občini koncesijo za gradnjo električne centrale. Radi ugovorov in zahtev interesentov, kakor tudi radi raznih, od nekega kaplana vzpirljenih intrig se koncesija ni mogla izbrati ter je bila kasneje preklicana iz razloga, da se mora popreje izbrati zakon o izkoriščanju vodnih sil. Med zagrebško deputacijo se nahaja tudi vladni svetnik Mencinger, ki je pravni referent ljubljanskega velikega župana in vodnopravnih zadev ter je izdelal zadevno koncesijo na podlagi lokalnih ogledov in potreb.

— Zakasnitve mednarodnih vlakov. Ker se dogaja, da so zakasnitve mednarodnih vlakov skoro na dnevni red, je bil vsem carinškim oblastem na mejah izdan nalog, da imajo vršiti revizijo kar najhitreje in da smejo odhod vlakov zakasniti samo za par minut.

— Brezplačne železniške karte. Ministrstvo prometa ja začelo izmenjavati brezplačne železniške karte s novimi. Do novega leta bodo vse karte izmenjane.

— Zahteve Bakra. Bakarska občina je vložila na ministra financ g. dr. Stojadinovića vlogo, v kateri prosi, da ministrstvo financ odpošlje v Bakar inšpektorja, ki naj se uveri na licu mesta o težkih razmerah, v katerih se nahaja Bakar radi krize in pomanjkanja dela. Razen tega prosi Bakarska občina ministra financ, naj oprosti Bakar za gotovo dobo vseh stalnih proračunskih davkov.

— Nov strokovni list. Združenje zobnih zdravnikov prične izdajati nov list z naslovom »Zobni zdravnik«.

— Ruski književniki in novinarji v naši državi. Ruski književniki in novinarji, ki so bili primorani zapustiti domovino, imajo že več let v Parizu svoje centralno združenje. Zdaj se je ustanovil odtok tega združenja za Jugoslavijo s sedežem v Beogradu. Odtok začne posloovati jutri 31. t. m. Svoje delovanje prične s srečano akademijo v prostorih beogradske univerze. Odtok bo izdal tudi svoje glasilo v rusčini in srbsčini. Povabil je znamenitega ruskega pisatelja Kuprina, ki prispeje v kratkem v Beograd, kjer priredi javno predavanje.

— Protest Saveza dobrovoljcev. Glavni odbor Saveza dobrovoljcev je predložil predsedniku vlade g. Pašiču protest, v katerem trdi, da se je revizija zemljišč, ki so bila prejšnja leta dodeljena po organih ministrstva agrarne reforme poimnim dobrovoljcem, izvršila svojevoli in krivično. Tekom te revizije je prišlo do sporov med organi, ki so vršili revizijo, in med dobrovoljci. Dobrovoljci zahtevajo, da se napram njim v bodoče postopa drugače.

— Konferenca v Benetkah. V Benetkah se je 29. dne otvorila konferenca italijanskih in jugoslovenskih prometnih strokovnjakov. Na konferenci se bodo rešavala vprašanja, ki so v zvezi s potrebo hitrega in gladkega železniškega prometa med našo državo in Italijo. Pred vsem pa bo konferenca posvetila pažnjo prometu izvoznih in uvoznih predmetov preko Reke in Trsta. Pri ti priliki se bo razpravljalo tudi o medžarso-jadranski tarifi kakor tudi o priznanju madžarskega blaga v prometu preko naše zemlje.

— Iz ameriških pisem. Ottawa, Ill. O delavskih razmerah v naši naselbini ne bom dosti poročal, ker mislim, da so povsod enake, prej slabe kot dobre. Naša naselbina je majhna, pa se vendar ponaša a lepo novo šolo. — Chisholm, Min. Zgodnji ponedeljek je pričelo snežiti in kmalu je bilo vse belo, ponoči pa je začelo zmrzovati. Sicer upam, da zima ne bo še pritisnila, ker je pač še prezgodaj. Zlasti se je zato bojimo, ker je premoč tako drag, posebno trdi premoč, ki stane 19.00 dol. Draginja nas tem bolj moli, ker je zaslužek jako slab. Mnogo družinski očetov je brez dela. Kaj se to pravi v tuj deželi, si jedva morete misliti. V tujakšnjem jeziku je utonil štiriletni sinček Franko Sprajcar, ko se je igral z drugimi otroki na obrežju globokega jezera. — Cleveland. Smrtno se je ponesrečila Josipina Levstikova. Povozi jo je avto, ko je hotela čez Superior ave na E. 51. Zapušča šalujočega moža pa štiri otroke Porodil se je Mih. Račić iz St. Clarja z Rožo Tekavčičevo iz Newburga, in Frank Kovač, Norwood, z Erno Lavričev, Saranac. — Iz več krajev se poroča, da se je že oglasila zima. Na severozapadu je divjala predzadnji torek strašna nevihta. Železniški promet je bil zaradi silnega deževja za več ur ukinjen.

— Neureča dveh vojakov pri Mostarju. Dne 27. oktobra popoldne se je pri Severnem Logorju, ne daleč od Mostarja, primerila teška nesreča. Dva vojaka sta kopala zemljo, ki se je nenadoma pričela rušiti, in podsula oba in dve mumi. Enega vojaka so potegnili težko ranjenega spod ruševin, drugi je bil že mrtel. Poginili sta tudi obe mumi.

— Zopet stanovanjski obisk. Na Viču štev. 37 je bilo 29. t. m. med 15. in 17. vloženo v sobo mizarja Josipa Skubica. Tat je naslovoma odprl v sobi stoječo omaro in odesel 2000 Din. (Dva bankovca a 1000 Din). Policija je storilcu na sledu.

— Mnogi ne vedo, da je glavni vzrok mnogih trpljenj in boleznj slabo negovanje in zato občutljivo telo. Ni domišljavost, temveč le izpolnjenje prirodnega zakona, če negujemo polt in lasje. Za racionalno nego telesa slišimo vedno spet hvaliti: Fellerjevo pravo kavaško. Elia pomaga za obraz in kožo, Fellerjevo močno Elia pomaga za la-

se, Elia mila zdravlja in lepote, ki ne zahvaljuje svoje prištaje samo prijetnemu vonju, temveč tudi koristnim sestavinam, ki oplemenjujejo kožo. Elia mila se dobi 5 vrst: Elia lilijino mlečno, glicerinsko, boračko, katransko ter milo za britje. Za potkušnje so moreta naročiti 2 lončca pomade za 38 Din; 5 mil za 82 Din se s svojino in poštnino pri lekarnarju Evgenju V. Fellerju, Stubica Donja, Elia trg 338, Hrvatska.

Le kino „Ljubljanski dvor“

Vam more nuditi največji, najlepši, najdražji vel-film sveta

„Deset božjih zapovedi“

Danes.

Iz Ljubljane

— Uprava pokopališča in Zveza slov. vojakov. Na številna vprašanja obveščamo sl. občinstvo, da prično molitve za mrtve dne 1. novembra točno ob 15. popoldne v kapeli pri sv. Križu, nato zapoje pevski zbor pri glavnem križu in okoli 3 četrt na 16. prične žalna slavnost za žrtve iz svetovne vojne pri judenburškem spomeniku.

— Akademski klub Orjuna. Nazn. nam članom akademskega kluba, da se vrši danes (petek dne 30. t. m.) ob 20. ur v prostorih Oblastnega odbora, Franciskanska ulica št. 6 zadnji plenarni članski sestanek pred občinim zborom. Za člane udeležba brezpopojno obvezna. Akademiki nacionalisti, ki želijo prestopiti k Orjuni, vabljani. Zdravol Komisar. 1862 n.

— Plesna vaja trgovskih akademikov danes od pade in se vrši redno prihodnj. petek. 1869

— Obiskovalcem kulturno - historične razstave v Zagrebu, ki traja do 15. novembra, je dovoljen 50odstotni popust na železnici. Legitimacije prodaja Tourist-Office (palata Ljubljanske kreditne banke). 1863 n.

— Dečji dan na praznik Vseh svetih dne 1. novembra 1925. Društvo »Skrb za mladino« bo v nedeljo priredilo dečji dan ter zbiralo mladičare za zgradbo dečjega zavetišča v Aleksandrovem na otoku Krku. Vsake politnice se bo tja pošiljala revna deca, da si okrepi zdravje. Nihče naj ne odreče skromnega daru, pač pa naj po svojih močeh podpre plemenito akcijo, ki stremi po splošnejšem zdravstvenih in socialnih razmer naše mladine. Na praznik umrlih se spomnite potrebe zdravlja naše drage mladine! 1858 n.

— Usodne posledice pretepotov in nepreviđenosti. V ljubljansko bolnico so pripeljali te dni kar tri težko poškodovane osebe, ranjene večinoma pri pretepotih. Tako je bil 28. t. m. v Veliki Lok obstreljen 24 letni Fran Rogelj, sin posestnika. Ustrelil ga je med pretepotom s lovsko puško v desno nogo neki iznacij Sparar. Poškodbe Rogelja niso težke in je že zapustil bolnico. — Težje je bil skupil 25 letni delavec Jakob Legat z Dovjega, katerega je delavec Ivan Gašperlin z nožem sunil v hrbet in ga težko poškodoval. — Delavca Ivana Dulmina iz Drage pri Kočevju je med preprom udaril neki ljubeznjiva, tovariš tako močno po glavi, da mu je nevarno poškodoval desno oko in je moral Dulmina iskati pomoči v bolnici. — Marijo Mrzlikar iz Tuhinja pri Kamniku je njen brat po nesreči z nožem sunil v desno oko. Mrzlikarjevo so prepe-ljali v bolnico.

Neobvezno

si oglejte krasno zimsko zalogo oblek in ulstrov pri

Jos. Rojina, Ljubljana

Iz Celja

—c Petje na celjskem pokopališču na dan Vseh svetih. Dne 1. novembra na dan Vseh svetih bodo združeni pevci celjskih pevskih društev zapeli ob 3. uri popoldne na okoliškem pokopališču, ob 4. uri na mestnem pokopališču žalostinke. Skupna vaja je v soboto zvečer v celjskem Narodnem domu.

—c Živahno vrvenje vlada zadnje dni pred praznikom mrtvih na naših pokopališčih. Vse hiti na grobove, kateri se snajajo in se polaga na nje cvetje. Obiskovalci se kosajo, kateri bo gomile svojih dragih lepše okrasil.

—c Plačilo samostojnih občinskih naklad. Mestni magistrat razglasa: Izza 15. oktobra je zapadel zadnji četrtletni obrok za plačilo samostojnih občinskih naklad: 10% na emninskega vinarja, 4% kanalske pristojbine in 15% vodarine ter predpisa na vodnem pavšalu Stranke, ki so zaostale s plačilom občinskih naklad za leto 1925, se pozivalo, da poravnajo zaostale zneske s 6% obrestmi do 15. novembra, ker bi mestni magistrat sicer naklade z obrestmi in stroški eksekutivnim potom izterjal.

Iz Maribora

—a Odpor avstrijskih štajercov proti Mariboru. Kakor nam s Dunaja poročajo, se je zgledala v dunajskem parlamentu in pri avstrijskem finančnem ministru množitelna deputacija avstrijskih štajercov, povečini iz Grada, Ljapice in obmejnih krajev, ki se je potegovala za to, da ostane avstrijska obmejna carinarnica na avstrijskih tleh ter se je izrekla proti sgradišču skupnega obmejnega kolodvora v Mariboru. Avstrijski štajerci zadnji čas zelo silno ravnajo proti načrtu, da postane Maribor skupna obmejna postaja. Avstrijski skušajo celo nekatere naše korporacije pridobiti za to, da bi se ne sgrajala obmejna postaja v Mariboru.

„Sunek z bodalom“ v nemško fronto

Senzacionalna pravda v Monakovem.

Obupne izjave cesarja in Hindenburga

Konteradmiral von Levstow razlaga, kako moč je imela Nemčija v svojih podmornikih. Treba je bilo delati v zadnji uri in utrjevati voljo ljudstva, da vzdrži do konca. Mornarica je bila silna in ni potrebovala premirja, bila je močnejša in večja kakor kdajkoli poprej. Najusodnejši dan za Nemčijo je bil 29. september. Ta dan je prišel brodovni šef k Ludendorffu, ki je povedal, da je želeli edino le še mirovna pogajanja. Armada je tako trudna, da brez novega narastka sile in uspehov ne more več vsirati na bojišču. Potrebno je premirje. Obveščen je tudi cesar. Pri sledečem pogovoru z njim o potrebi pomorske akcije je cesar, ves iz sebe, skrajno resnega obraza, rekel: »Vojno smo izgubili! Upal sem in veroval, da Bog drugače odloči. Sedaj moram upati le še to, da bo nemško ljudstvo tako pametno, da ostane zvesto na strani svojega cesarja. Armada in ljudstvo sta se siljajo borila — politiki, žal, ne. Admiral Scheer je hotel doseči v Berlinu ustavitev podmorniške vojne samo v slučaju, ako se za to dobli premirje, kakršno armada potrebuje. Pri brezpopojnem žrtvovanju podmorniške vojne se ima dati visokomorskemu brodovju ukaz za nastop v kratkem... Zadnji up je bila mornarica. Pri vladji je bilo razpoloženje drugačno. Politična razmotrivanja so sodila, da bi mornariški namen pretrgal pogajanja z Ameriko. Scheer je dobil nalog, prenehati s podmorniško vojno. Priča pravi: »Tako smo izgubili bo! proti političnemu vodstvu...« Kdo je žrtvoval mornarico? Ali oni, ki so hoteli iti na morje, da porazijo sovražnika, ali oni, ki so poslali mornarico v Scape Flow, da pade tam z vriskanjem v grob sramote?... 24. oktobra je bil naznanjen Wilsonov odgovor: Popolna kapitulacija... V zgodovinski seji 25. oktobra je stal podkancelar Payer proti Ludendorffu na stališču, kakor da je izgubil vsako vero v odprno silo nemškega ljudstva in volajstva. Na vprašanje, ali bo ljudstvo pozvano k zadnjemu boju za slučaj, da bodo specifični pogoji za mir enaki kapitulaciji, se je podkancelar Payer izmaknil, rekoč, da treba šele videti, kak bo potem položaj. Ludendorff je izgubil vso potrdljivost, vstal je in izjavil: »Potem, ekscelencja, vržem Vam in Vašim kolegom v obraz vso sramoto domovine. In svarim Vas. Ako boste pustili, da pojdejo stvari tako naprej, boste imeli v par tednih boljševizem v deželi. Potem mislite name.« Payer je odvrnil: »Jaz se tega ne bojim. Preso evanje teh razmer morate že meni prepustiti, to razumem jaz bolje.« Drugi dan je vložil general Ludendorff svojo odpuštno prošnjo. V cesarjevi villi je potem Hindenburg razlagal, da armada ne drži več in čete ne stole več ob strani cesarja. Sloh ni več čel na razpoložbi ki bi bile cesarju zveste. Cesar je bil miren in je čez čas rekel: »Da zbrani gospodje zvedo, kako mi je moj kancelar služil, naglasam, da je princ Max von Baden brez močve vednosti in brez močnega pooblastila proklamiral moj odstop toliko kot odstop nemškega cesarja. kolikor kot odstop pruskega kralja. Tako mi je služil moj zadnji kancelar.«

Ameriško mnenje

Pomorski kapetan Hugo von Wald-ayer - Artz je tudi omenjal objavo ameriškega admirala Simsa, ki je poročal o dejstvu, za nemške sovražnike pretresljivem, da se nahaja Nemčija na najboljši poti, da vojne ne izgubi, marveč jo dobi na tak način, da se bo morala Anglija nakasneje v 1 do 5 mesecev brezpopojno vdati.

„Ostanite doma! — Lomilci štrajška.“

Stotnik Max Jüttner - Halle pravi, da se je skušalo nemškemu vojaku vzeti vero v vodstvo. Socialistična radikalna propaganda je našla vsled nešteti vojnih bre-nen na mnogih mestih rodovitna tla. Povedal mu je neki učitelj Baums, ki se je hotel v avgustu 1917 zopet pelati k svoji četi na bojišče, da so mu kakor tudi drugim, ki so se peljali na fronto v vlakcu agitatorji pri-govarjali: »Ostanite doma, vi podaljšujete vojno. Ako ostanete doma, ne morejo oni na fronti nič storiti.« Viječ angleški oficirji so menili na vprašanje, ali mislijo, da Nemčija zgubi vojno, da se to ne zgodi, ker je nemška armada prežeta dobrega duha. Kolesarska brigada je bila 7. oktobra, ko je šla

k napadu, ozmerjana s strani čet, ki so pri hajanju s fronte, »za lomilce štrajška«. Ko i brigada tekla v Lüttich, kjer je deloval ži vojaški svet, je naletela na nečuvno nasto panje tamkajšnjega vojaštva. Vojaškega sveta se je držalo že kakih 20.000 dezerters-jev, ki so svoje orožje po večini Belgijcem prodali. Priča končno izjavlja, da so prena šali on in njegovi tovariši strašne vojne štrapace z veseljem in voljno, ne morejo pa prenesti tega, da bi bilo vse to zaman. Zati smatrajo za potrebno, da se oni možje, ki se najo armado umiliči, izpostavijo in pozovek na odgovornost.

Izredne izgube. — Revolucija. —

„Sunek z bodalom.“

General von Kuhl izjavi, da se na more trdit, da je Nemčija izgubila vojno vsled hujkanja v armadi. Med vzroki stoji v prvi vrsti blokada, potem je manjkala utrjenosti in izčrpani armadi poleti 1918. nado mestilo. Podlegli so Nemci veliki nadmoči zlasti odkar so se pojavili na bojišču Američani. Velikega vpliva je bil polom Bolgar-rije in Turčije in popolna izčrpanost Avstro-Ogrske. Trdilo se je tudi, da so zakrivila napake vojnega vodstva, da je bila vojna izgubljena. On mora naglašati, da je bilo vro-hovno armadno vodstvo v najtežjem polo-žaju in da je storilo, kar je moglo v člove-ški moči. Izredne so bile izgube poleti 1918. Od 10. julija 1918. do premirja je znašalo število mrtvih in ranjenih okoli 420.000 mož Istočasno smo izgubili na vjetnikih in na po-grešanju okoli 340.000 mož. Med temi je bilo seveda ogromno število dezertersjev. Za fronto so se zbirali tisoči, ki so mrzli vojno in so bili, prišedši z doma, popolnoma nahuškani. Ko so šli s fronte, so bili dobrega razpoloženja, iz domovine so se vračali okuzeni. Gotovo je, da se je splošni položaj Nemčije poleti 1918. vsled poloma Bolgar-ije in Avstrije izredno poslabšal. Po drugi strani pa moram naglašati, da je k razpadu ar-made bistveno pripomoglo pacifiistično, anti-militaristično, internacionalno stremjenje predvsem pa iz domovine prihajajoče rova-renje. Da so delovala revolucionarna priz-davanja že mnogo časa pred vojaškim polo-mom, sledi tudi iz spisa o petletnici neod-visne stranke v Draždanah. Tam se čita, da je bilo dolgo časa nevarno nastopiti proti ogromnemu militarizmu s propagando in a letaki Vendar pa se je v Draždanah ravno v tem pogledu mnogo storilo. Revolucija je bila pripravljena že dolgo časa. Stremjenje je naletelo na ugodna tla, ko ofenziva ni da-la zmage. Obstajala je tudi popolna organi-zacija dezertersjev. — Začetkom novembra 1918. je naznanjal neki oklic, da se drzna vojaška stranka zahtevati nadaljevanje vol-ne do zadnjega moža. Vojstvo naj se čuli in naj ne zahteva nadaljevanja vojne, mar-več takojšnji mir. Potem ugotavlja priča, da je dobil socialni demokrat Cohn od Joffeja denar. Prvotno je tajil, potem pa je priznal, da je denar, ki so mu ga dali ruski strankar-ski prijatelji za nemško revolucijo na raz-polož, rad sprejel in ga porabil v določene svrhe. — Učinek revolucije na vojne čete je bil katastrofalen. Prave frontne čete so bi-le še vedno dobre, toda kar je prišlo iz do-movine pokvarjeno, se je izgubilo ob bob-nečem ognju. V etapi je bilo strašno. Nobe-nega reda več in ljudje niso samo orožje in strojni pušk prodajali belgijskemu civilne-mu prebivalstvu, marveč so odprli tudi vo-jaske zapore. Izropana so bila skladišča in vlaki s prehrano za fronto. Revolucij smatra za »sunek z bodalom, zadan armad v odličnem trenutku. On očita revoluciji da je prinesla Nemcem nevarnost popolne-ga razpada armade in jih postavila pred strašno katastrofo. Da so se izognili tej ne-varnosti, se je zahvaliti ostanku starih ofi-cirjev in jedru še zdravega moštva. Gene-ral von Kuhl trdi s polno zavestjo, da so bi-le čete v marcu 1918. po duhu in izvežbano-sti še tako odlične, da so na vsej fronti s polnim upom na uspeh pričele ofenzivo. Bilo so prepričane, da bo uspeša. Odvnetnik dr Hirschberg opozarja pričo na spomenico prestolonaslednika Ruprehta z dne 19. julija 1917, ki pravi, da je izključena uporaba av-strijskih ali bolgarskih čet na zapadnem bojišču. Ni misliti, da bi se Bolgari odzvali kakemu takemu predlogu, pa tudi bi njihove čete ne bile dorašle vtiškom na zapadni fronti tako močno razvitega artiljerijskega ognja. Tudi pri avstrijskih četah ni tega pričakovati. Tako smo na zapadu navezani na svoje lastne moči...

Sokol

Akademija naraščaja Sokola Ljubljana

V telovadnici Narodnega doma je pri-redil snoti Sokol Ljubljana akademijo, ki je krasno uspeša in pokazala sadove prave in sistematične sokolske vzgoje. Akademi-ja, ki je bila poslovalnica v vojaške odhaja-jočem agilnem podnačelniku br. Alojzju Vrhovcu, je kljub temu, da gre proti koncu meseca, preostavala veliko občinstva, med drugimi je bil navzoč tudi starosta J. S. S. br. Engelbert Gangl. Spored je bil se-lo poster, vse točke izvajane brezhibno in precizno, tako da je publika prišla na svoj račun in je dala duška svojemuzi zadovoljstvu in spontanim ovacijah. Kot prva je nastopila ženska deca (18), ki je izva-jala vaje s ruticami. Točka v splošnem ni zadovoljila, ker sta izvajanja motili dve deklici, ki se vaj nikakor nista priučili. Več pozornost je vzbudila »Devetka«, nastop ženskega naraščaja (9). Ženski naraščaj v belih oblekah je s nenavadno eleganco in prožnostjo izvajal po godbi proste vaje. Prehodi in ene vaje v drugo so bili lepo iz-vedeni, pomanjkljivo je bilo mestoma krit-tje. V ostalem je bila to zelo efektna točka. Visoke skupine moškega naraščaja in dveh konjih so bile izvedene brezhibno. Nastop

strumen, izvajanja eksaktna, odsekana. — Mlad Sokolli je nato patetično deklamiral Ganglovo »Pesem bodočih dni«. Naslednja točka je bil nastop moškega in ženskega naraščaja na orodju. Moški naraščaj na bradli — šest mišičastih naraščajnikov — je pokazal par težkih in lepih vaj, preene-till so nagrajili precizni odskoki, kar je ob-činstvo nagradilo s frenetičnim aplavzom. Ženski naraščaj je na orodju v splošnem zadovoljil.

Starosta Ljubljanskega Sokola br. Kajzelj je nato deel kakor naraščaju izročil spominke diplome naraščajskega tekmo-vanja, ki se je vršilo v maju 1925. Takoj za tem je nastopila moška deca (15) z za-stavicami. Prihod, nastop, sestop, proste vaje in odhod malih Sokolincev je bil uprav vzoren. Sledile so še točke: Hkratni skoki preko kose (moški nar.), simultane vaje moške dece na bradli, rajalne vaje žens-kega naraščaja in proste vaje moškega naraščaja. Vse točke, bogate na svojih do-mislekih, figurah in vajah, so animirale ob-činstvo. Prireditelj, čije aranžma je bil vzor-en, je uspeša v propagandnem in materi-jalnem oziru izvrstno. Neumornega in agil-nega br. Vrhovca pa bo Sokol Ljubljana težko pogrešal.

ŽREBANJE SREČK za sokolski
Tabor — v decembru t. l. ;

Gospodarstvo

Pomanjkanje praznih vagonov

Kljub nedavno objavljenemu komuni-keju prometnega ministrstva, da razpo-lagamo za izvozno sezono z zadostnim številom vagonov za kritje potrebe do-mače trgovine in industrije, opazujemo na področju tukajšnjega železniškega ravnanja v zadnjem času vedno rastoče pomanjkanje vagonov, posebno za lesno trgovino. Ta polava se je si-ter ponavljala vsako leto pravočasno v izvozni sezoni in nastala predvsem radi tega, ker se ne vrača v območju ljubljanske direkcije polno število va-gonov, ki odhajajo s premogom nato-vorjenim od naših premogovnikov v območje ostalih železniških direkcij, marveč se tam porablja za prevoz sladkorne pese in drugih poljskih pri-delkov.

Poleg tega je pa za interese izvoz-ne trgovine kvarno tudi dejstvo, da se mora po stari naredbi iz leta 1920, z razpoložljivimi vagoni kriti predvsem celokupna potreba premogovnikov in šele, ko je ta popolnoma pokrita, se iz ostankov lahko krije potrebe trgovine in industrije. Slovenija rabi dnevno po-vprečno 800 odratih vagonov, od če-sar potrebujejo nad polovico premogov-niki. Število vagonovskih naročil preseva že 900, dočim je bilo danes komaj 100 vagonov praznih na razpolago. Tako se daga, da morajo stranke čakati na naročene vagon po več dni in če do-važajo zaradi skrajšanega nakladal-ne-za roka blago na železnice, pa se jim vagon ne dostavi, morajo plačati ležar-ino v 12 kratnem iznosu, in to brez lastne krivde.

Tak položaj je za našo izvozno trgo-vino nevzdržen in se množi dnevno pritožbe iz krogov interesentov proti postopanju in odredbam Generalne di-rekcije državnih železnic, ki se poslu-žuje napram gospodarstvom krogom vseh represalnih sredstev, ne da bi s svoje strani skrbela za reden obtok in dostavljanje vagonov.

Zato je Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani opozorila promet-nega ministra Radojeviča na kritičen položaj naše izvozne trgovine zaradi pomanjkanja vagonov ter ga prosila, naj ukrene potrebno, da se bodo krila vagonovska naročila izvozne trgovine s pravočasnim in polnoštevilnim dostav-ljanjem vagonov. Enako spomenico je istočasno dostavila tudi Generalni di-rekciji državnih železnic.

—g Tarifa sekija in carinska tarifa. Tarifa sekija je imela sejo, na kateri je razpravljala o tarifnih določbah od 97—111 zakonskega predloga o carinskih tarifih, to je uvozna carina na izdelke živilstva in po-ljedelstva. Sklenjene so bile nastopne spre-membe: uvozna carina na gumi arabikum se zniža za 25% uvozna carina na moko za 20%, na kakao za 25%. Surovi kakao bo ca-rine prost. Od praznega kakao se bo pla-čevalo odslej za 100 kg namesto 50 samo 30 Din v zlatu. Zaradi carine na sladkor se je razvila živahna debata, v kateri so go-vorniki vseh strank ugotovili, da je sedanja carina odlično prevsoka, kr se plačuje za sladkor v kockah nad 4 Din same carine. Sekcija je sprejela resolucijo, v kateri se zahteva pocenitev sladkorja, t. j. znižanje carinskih postavk za sladkor. Carina na moko se zniža od 10 na 8 Din, na rastlinska olja od 80 na 60 in od 60 na 30 Din, na pra-ženi kakao od 70 na 50 in od 40 na 30, na gumi arabikum v zrnih od 25 na 20 in 15, na razstopljeni od 130 in 100 na 100 in 75 Din.

Ogromna režija Paramount filma „Deset božjih zapovedi“ prekaša vsako nemško režijo. Danes vsi v Kino »Dvor«.

—g Zveza tvornic za bonbone in čoko-lado. Tovarnarji bonbonov, čokolade in sladkornih izdelkov so imeli te dni konfe-renco, na kateri je bilo sklenjeno ustanoviti Zvezo za zaščito in napredek te industrije. Za predsednika nove zveze je bil izvoljen M. Sonda, industrijalec iz Beograda in član beogradske zbornice. Zveza bo štela 100 do 120 članov in bo včlanjena v centralni in-dustrijskih korporacij.

—g Država kupuje sladkorno tovarno v Čukarici. Minister pravde Gjuricič in finan-čni minister Dr. Stojadinović sta se sporaz-umela z upravnim odborom sladkorne to-varne v Čukarici, ki je pod sekvestrom, da kupi tovarno država. Podrobnosti te trans-akcije še niso določene.

—g Zaščitna carina na uvoz lesa. Mini-strstvo za šume in rude je zahtevalo od finančnega ministrstva, da zviša carino na uvoz lesa iz Romunije, ki v zadnjem času prav občutno konkurira jugoslovenski lesni industriji.

—g Prodaja kolov za hmelj. Glavna di-rekcija državnega imanja »Belje-Kneže-vo ima na prodaj 5000 komadov kolov za hmelj. Predmetni oglas je v pisarni Zbor-nice za trgovino, obrt in industrijo v Ljub-ljani interesentom na vpogled.

To in ono

Dete z možgani starca

Londonška High - Gate bolnica se bavi že nad dve leti s posebnim slučajem. V bolnici se namreč nahaja dete, ki ima mož-gane 80letnega starčka in zdravnik imajo nalogo vrniti detetu njegove mlade možga-ne Dete je bilo rojeno o božiču leta 1923, in je takoj ob rojstvu bolehalo na svojevrstni bolezn. Po izpovedi matere se dete nikoli ni jokalo, ne smečalo, niti mu niso zrastle zob-je. Vobče je bilo dete podobno 80letnemu starčku. Ko je bilo dete staro 18 mesecev, so zdravniki ugotovili, da bo tekom treh mesecev umrlo. Čim so za ta izreden slučaj zaznali znameniti evropski zdravnik, so takoj prišli v London, kjer se je sestel zbor 24 zdravnikov, ki e zaključili, da poiz-kusi s pomočjo solca in predpisane hrane dete zlečiti. Dr. Damoglow je tri dni v tednu izpostavil dete vplivu solčnih in ultravio-letnih žarkov, drugi zdravnik pa mu je predpisal predpisano hrano, ki je obstojala edino v pomarančnem soku. Mleka dete ni smelo pod nobenim pogojem uživati. V krat-kem času so otroku zrastle zobje. Kmalu se je zbudil iz svojega oktagonarnega sna in se je vsak dan bolj in bolj razvijal v pravo dete. Njegova dijeta sedaj obstoji izključ-čno iz grozdja, jabolka in drugega sočnega sadu. Zdravniki - specialisti sedaj trde, da se bo dete tekom dveh let popolnoma nor-malno razvilo. Značilno je tudi, da je dete že večkrat zaplakalo.

Originalen slepar

Iz dveh starih en nov dolar

Pred dunajsko poroto so te dni stali madžarski trgovec Gabor Strassberger ter ruska trgovca Ilija Mintzker in Valerian Borosdin. Vsi trije so poizkušali v Budim-pešti olepariti mehanika Slingerja in vinske-ga trgovca Baumalstra s tem, da so jima do-povedovali, da znajo iz dveh starih dolar-skih novčanic sestaviti novo z mnogo viš-jim zneskom. Od obeh gospodov so zahtev-ovali le »poslovni kapital«. Ko so se te golju-fije seve ponesrečile, so jo sleparji popihali na Dunaj. Tu so oškodovani razne navizne za prav visoke sote. Ko se je pozneje po-javil mehanik Singer na Dunaju, je pristopil k njemu Strassberger in mu ponovno po-nudil »sodelovanje« pri tvrdki za izdelova-nje dolarških novčanic proti uporabi dveh starih dolarjev. Seve le na podlagi primer-ne »soudelzebe« v gotovini. Singer je na-videžno sprejel ponudbo, šel na stanovanje in jih nato dal vklepiti po obveščeni policiji. Obtožnica navaja, kako so se Strass-berger, Borosdin in Singer našli v sobi pr-

volmenovanih dveh sleparjev, ki sta mu predložila način in možnost eksperimenta. Singer je pristal na sleparijo in izjavil, da gre na dom po denar. V resnici pa je šel na policijo, kjer je sleparje prijavil varnost-ni oblasti. Policija je imela lahko nalogo vjeti tičke na njih dom.

Na policiji je Mintzker priznal in vse ob-žaloval. Izpovedal, da je bil sam pred časom osleparjen na enak način in da mu je neki Seim odnesel njegove prihranke v zne-sku 2000 dolarjev. Leta 1924. pa se je se-znamil s trgovcem Borosdinom. V stiski sta sklenila ponavljati sleparijo z dolarškimi novčanicami. S takim trikom sta izrabila ruskemu oficir u Korzinu 3300 dolarjev in 310 piundov. Ko jima je denar v Budimpešti pošel, sta hotela nadaljevati s sleparijami na Dunaju. Sleparija je obstojala v tem, da sta pod dvema starima dolarškima novča-nicama prilipila novo dolarško novčnico.

NOGAVICE KLJUČ

so najboljša in najcenejša kajti tpežnost enega para nogavic z žigom in znakmo (rdečo, modro ali zlato)

„ključ“ je ista kot tpežnost štirih drugih parov. 93-1

Kupite in npravičite so!

Strašna nesreča v Splitu

V sredo zjutraj se je v Splitu primerila težka nesreča. Ki je zahtevala dve človeški žrtvi, očeta in mater treh otrok. V Zrinjski ulici so našli mrtva zakonca Frana in Katio Montana. Njemu je bilo 54, njej 35 let. Groz-na tragedija, ki se je bliskoma raznesla po mestu in povsod, vzbujala splošno sočutje, le bila odkrita takole:

Ko je soseda Montanovih zjutraj kot običajno vstala, je opazila, da je v stanova-nju zadnjih vse mirno. Radovedno je vsto-pila v sobo zakoncev Montana. Nudil se ji je grozen prizor. Fran Montana je ležal na postelji ves skrčen, na drugi je ležala nje-gova žena. Zdelo se je, da spita, vendar je iz sobe udaril duh plina. Soseda, ki je ta-kaj uvidela, da nekaj ni v redu, je poklicala na pomoč še druge sosede. Vdrli so v sobo, kjer je spalo troje dece. Tudi tu je smrdelo po plinu in vsi trije otroci so že ležali v glo-boki nezavesti. Na lice mesta je bil takoj pozvan dr. Arambašič, ki je ugotovil smrt

obeh zakoncev, otrokom pa je nudil prvo pomoč.

Nesreča je nastala zato, ker so plinove cevi, nahajajoče se pod hišo, razpadle in na več mestih je uhajal ven plin. Plin je udaril skozi zemljo in prihajal skozi špranjo zidu v sobo zakoncev Montana. Cevi so bile, ka-kor se je naknadno ugotovilo, popolnoma razjedeane od rje. Tako je malomarnost pli-rarne plačalo dvoje življenj, poleg tega je ostalo troje dece brez roditeljev, prepušče-na na milost in nemilost tujim ljudem ter usodi. V četrtek je bil v Splitu svečan po-greb nesrečnih žrtev, katerega se je udele-žilo skoraj vse mesto.

Žrebanje sokolske loterije za Tabor-15. decembra t.l.

Kardinal Dubois u ženski modi

Kardinal Dubois v svoji lastnosti kot nadškof modne prestolice se ne izreka, ka-kor piše neki italijanski list, odločno ne proti kratkemu krilu in ne proti ostrizenim la-sem, kot delajo to nekateri drugi njegovi tovariši. Prišli so se mu novinarji in eden izmed njih ga je vprašal: Kaj mislite o novi modi? Kardinal je odgovoril: Mislim vse dobro, toda pod pogojem, da ne pomeni polnega preloma z našo artistično pretek-lostjo in da ima samo izpolnjevalni, ne pa rušilni, Novinar: S tem hočete reči, da vera ni nasprotnica mode? Kardinal: Gotovo ne! Moda je najboljša ljudska oblika umetnosti in dobri Bog je prijatelj pravih umetnikov. Novinar: Dovolite mi vprašanje po vašem mnenju o sedanjih ženski modi. Kardinal: Iz-javljam, da so mi ugajale mode preteklih časov. Občudoval sem decentno nežnost harmonične obleke, danes pa imamo preveč razkritja, blago je preveč prozorno, nogav-ice prefine, čevlji premekli. Vidimo mani-jos gospodičen, ki se hoče o nositi kot moški. Ženska mnogo zgubi, ako hoče biti preveč slična moškemu. Gotovo je, da so te pretiranosti graje vredne, kakor bi bile vredne graje nasprotne pretiranosti. Pariški nadškof ne more zabraniti Parizankam slediti novi modi pod pogojem, da jo vršijo s taktom, z ubranostjo in z duhom. Sicer pa imajo toliko duha ali volje, toliko dobrega okusa, da se nosijo decentno in da provzro-čajo, da tudi nisem proti kratkemu krilu. — In odrezani lasje, eminenca? — Tudi odre-zani lasje! Krepst ženi ni nikdar odvisna od dolgoti njenih las.

Inserirajte v „Slov. Narodu“!

ARGUS
ARGUS

je naš najboljši domaci informacijski zavod ima v vseh mestih zanesljive poverljive daje informacije o vsem, posebno pa še o imovnem stanju denarnih zavodov, trgov-ako-industrijskih podjetij in pravnih oseb -ove informacije so točne, izbrne in brza se nahaja v vuku Karadžića ul. 11., Beograd -ov telefon je 6-25, a brezplačni našt. Argus

Papirna in galanterijska trgovina

na prometni cesti, v sredini Ljubljane je z vsem inven-tarjem in zalogo UGODNO NAPRODAJ. Ponudbe sprejema uprava lista pod: „Ugodna prilika - 4084.“

Valični mlin Ivan Kuralt p. d. pri „Tonhoven“ Domžale

prodaja moko vseh vrst, pšenični in koruzni zdrob ter otrobe po najnižjih dnevnih cenah. 4070
Prevzema v mletev žito v celih vagonih.

Razglas.

Pokojninski zavod za nameštence v Ljub-ljani odda kleparska dela pri gradbi stano-vanjskih hiš v Mariboru, ob Kralja Petra trgu. Kleparska dela se oddajo za štiri hiše skupno ali za vsako hišo posebej.

Interesentom, našim državljanom, so na razpolago pogoji in proračuni od 31. oktobra 1925 naprej ob uradnih urah v pisarni zavoda. Oferte je vložiti do 7. novembra 1925. Priložiti 5% jamščine. 4071

Najstarejša slovenska

glešarska in litarska delavnica

Ivan Briscoj, Dunajska 9-19, se priporoča izvršitve točna, cene 179-

L. Mikuš
Ljubljana, Mostar trg 11
je naša ena od največjih delavnic za izdelavo in popravilo vsega kar spada pod ime „Mikuš“

Modni baržunasti klobuki
kakor tudi FILCI v vseh modnih barvah in velikih izbiri in po nizkih cenah

Najnovejši epohalni izum, petrolejska plinska svetiljka „AIDA“ z Antovi žarnico

200-500 svet. moči. Krasna bela luč. Neznačajna poraba petroleja. Svele kakor elektrika!

se rabi za razsvetljavo prodajalnic, uradov, gostilnic, šol, cerkev, dvor-riš, vrtov itd. „AIDA“ je prikladna za najmanjše in največje prostore — Zhičevajte prosite! Glavno skladišče za SHS ima elektrotehnična firma

ŠVARC i drug
ZAGREB, Preradovićeva ulica 1 — Iščemo zaupne zastopnike. — Zhičevajte takoj prospekt! — 4072

Mali oglasi, ki služijo v posredovanju in socialni namenu občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.

MALI OGLASI

Zenitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 10. Najmanjši znesek Din 10

Službe
Frizerki
i manikirki (perfektni) plačana mesečno 2000 din narjave in odstotke od prodaje. — K. K. kramer, Sombor. 3991

Gospodična
vešča slovenskega in nemškega jezika, dobra strojevska — išče službo event. gre kot vzgojiteljica k otrokom. — Do-pisi pod „Strojevska 4065“ na upravo „Sloven-skega Naroda“.

Gospodična
išče posla za popoldan-ske ure. Even. vzame de-la na dom. — Dopisi na upravo „Slov. Naroda“ pod „Dolo/4063“.

Natakarica
išče službo v hotelu ali gostilni. — Pou. dbe pod „Poštena/4079“ na up-ra-vo „Slov. Naroda“.

Absolventinja
t-govske šole, vešča slo-venskega in nemškega jezika, strojevska — išče službo v pisarni v mestu ali na deželi. — Dopisi pod „Absolventinja/4076“ na upravo „Slov. Nar.“.

Prodaja se hiša
dvo nadstropna z dobro izoščo gostilno v mestu Ljubljani za 160.000 Din. Lepo srenovanje in go-stilna takoj na razpolo-že. — Ponudbe pod „160 tisoč Din/4085“ na up-ra-vo „Slov. Naroda“.

Proda se hiša
dvo nadstropna z dobro izoščo gostilno v mestu Ljubljani za 160.000 Din. Lepo srenovanje in go-stilna takoj na razpolo-že. — Ponudbe pod „160 tisoč Din/4085“ na up-ra-vo „Slov. Naroda“.

Iščem prostor
za delavnico
v mestu; preuredim ga iz vsakršnih prostorov. Najemino plačam za eno leto vnaprej. — Po-nudbe pod „Selitev/4071“ na upravo „Slov. Nar.“.

Slike za legitimacije
izdeluje najhitreje foto-graf HUGON HIBSER Ljubljana. Valvazorje 167 L

Salon-orkestar
prvorazredni sa jazzben-dom za dne 15. novem-bra — traji „Hotel Ro-yala, Osijek. 4017

Opombe za neveste
store, zastore, jedilne in spalne garniture, namiz-na in posteljna pregrin-ala in vse vrste vezenin veže ročno najceneje M. Zor-Ježek Ljubljana, — Stritarjeva ulica 7. Pre-zvame vse kombinacije iz motivov. Prediskanje. Največja izbira načrtov. 196/2

Gospodju
i: udovico (inteligentno) sa znanjem nemškega jezika tržim za preko dan djetetu i kao družic mladot gospodju. — Uputiti: Marmontova 18 samu u jutro. 4032

Traž se gazda
iskusi, polni sa dugo-godišnjom praksom za upravo posjede od cca. 200 jutara oranice i 80 jutara šume. — Pon de-na: Interzveklam d. d. Zagreb I-78 pod šifom „Gazda P-23“.

Vrezovalac
gornjih delov za čevlje
(Oberteil-hersteller), sa-mostojen delavec — iš-če za takoj. — Ponu-de be noslati na: Brača Sch-leb, skladišče koža, Slav. Požega. 4088

Moško kolo
dobro ohranjeno kupim. — Dopisi pod Takoj/4077 na upravo „Slov. Nar.“.

Mesnico
na prometnem kraju — iščem v najem; event. kupim. — Ponudbe pod „Mesnica/4047“ na up-ra-vo „Slov. Naroda“.

Pet lepih pisarniških sob
v II. nadstropju odda ta-koj skupno ali posami-ko. — Pokojninski zavod v Ljubljana, Gledališka uli-ca. 4090

Stavbna parcela
na Selu se ugodno proda. — Dopisi pod Selo/4080 na upravo „Slov. Nar.“.

Kučin
Dopisi pod Selo/4080 na upravo „Slov. Nar.“.

Stanovanja
Prazno sobo
s souporabo kuhinje ali sobo in kuhinjo — išče mlad zakonški par brez otrok. — Dopisi pod „So-ba/4081“ na upravo „SL. Naroda“.

Stanovanje
1-2 sob s kuhinjo, ev. prazno sobo s souporabo kuhinje — išče mlad za-zakonski par. — Dopisi pod „November/4037“ na up-ra-vo „Slov. Na“.

Razno
Dne 1. novembra koline!
Janc, Novi Vodmat, Dru-štvena ulica št. 61. 4092

Hrana
Buffet un' rze „Dvorec“ priporoča okusen obed in večerjo za 15 Din dnev-no. 165/L

Kot družabnik
(kompanjon) želim vstopiti v hotel, kavarno ali gostilno. — Ponudbe pod „Avenida 66/4078“ na upravo „Slov. Naroda“.

Vino!
Belo vino letnika 1917 li-ter po Din 8.—, Rizing-er 1917 po 9 Din, rde-ča Portuga letnik 1917 p. 8.— Din in pristna slivovka letnik 1917 p. 80 — Din liter — prodaj-a Kravagna v Ptuj. 4087

Sveže ribe olje
najboljše znamke — se dobi v lekarni dr. G. Pic-coli, Ljubljana, Dunajska cesta 6. — Naročila se točno izvršujejo. 205/L

Opombe za neveste
store, zastore, jedilne in spalne garniture, namiz-na in posteljna pregrin-ala in vse vrste vezenin veže ročno najceneje M. Zor-Ježek Ljubljana, — Stritarjeva ulica 7. Pre-zvame vse kombinacije iz motivov. Prediskanje. Največja izbira načrtov. 196/2

Oružje, municija za lov

najglasovitejših njemaških, belgijskih, španskih, talijanskih i. t. d. tvornica, stalno i u velikim količinama na stovarištu. Za sve naše oružje dajemo pot-punu garanciju! Trgovci i lo-vačka društva imadu velik po-pust! Tražite cjenike, koje ša-lijem franko!

Prva jugoslavenska veletrgovina oružja i municije
S. Kočonda — Zagreb, Preradovićev trg broj 1. 166/L

Premog, drva, ogilje, briketi, koks
ILIRIJA, Kralja Petra trg 8. Telefon 220.

Hrastove pragove

kupl stavbno podjetje. Dolgost 2-60 m, 10% manjše tipe. Dobaviti do konca julija 1926. Samo prodajalci prve vrste pridejo v poštev. Plačuje se v gotovini. — Agenti dobe velike provizije. — Ponudbe z navedbo cene in dobavnih postaj na: Direktor Wilhelm Hentschel Wien I, Zelinkagasse 5 4085

NAJBOLJŠI BRNSKI BLAGOVI

specijalni predmeti brez konkurence 172-L

blago za gospode in dame, zafamčeno iz čiste volne čvrste kvalitete in modernestih vzor-cev razpošila po ako nizkih tovarniških cenah več nego 40 let kot strog solidno svetovno znano tvorniško skladišče sukna

SIEGEL - IMHOF, BRNO, Palackeho třída 12.

Vzorec gratis in franko. Isto tudi privatno.